

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту
 Кафедра менеджменту

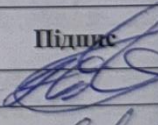
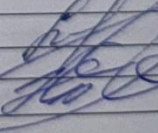
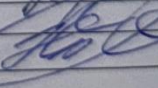
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра

студентки Супрун Дар`ї Сергіївни

академічної групи 073-21-2

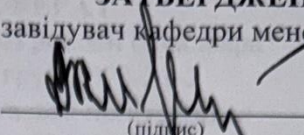
спеціальності 073 Менеджмент

на тему: Обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Бойченко М.В.	82	добре	
Рецензент	Кав'юченко М.В.	82	добре	
Нормоконтролер	Бойченко М.В.	82	добре	

Дніпро

2025

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри менеджменту

(підпис) Швець В.Я.
« 05 » травня 2025 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра

студенту(ці) Супрун Дар`ї Сергіївні

академічної групи 073-21-2

спеціальності 073 Менеджмент

на тему: Обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 06 травня 2025 р. № 347-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретичний	Теоретичні засади обґрунтування управлінських рішень із забезпечення ефективності діяльності підприємств	05.05.2025 р. – 13.05.2025 р.
Аналітичний	Оцінка та аналіз ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	14.05.2025 р. – 27.05.2025 р.
Рекомендаційний	Обґрунтування та оцінка ефективності управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	28.05.2025 р.– 07.06.2025 р.

Завдання видано

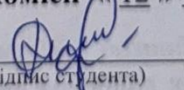

(підпис керівника)

Бойченко М.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі « 05 » травня 2025 року

Дата подання до екзаменаційної комісії « 12 » червня 2025 року

Прийнято до виконання

(підпис студента)

Супрун Д. С.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи бакалавра
студента групи 073-21-2
НТУ «Дніпровська політехніка»
Супрун Дар`ї Сергіївни

на тему: Обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства підприємство, ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ, економічна ефективність, управлінські рішення, ризик, криза, swot-аналіз, *PESTEL-АНАЛІЗ*

Структура роботи: 65 сторінок комп'ютерного тексту; 7 рисунків; 14 таблиць; 28 джерел посилання.

Об'єкт дослідження – процес господарської діяльності підприємств в сучасних умовах функціонування на ринку.

Мета роботи – обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності господарювання підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Основні результати кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у такому: досліджені та узагальнені теоретичні основи обґрунтування управлінських рішень у сфері забезпечення ефективності господарювання підприємств; проаналізована ефективність діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» за 2022-2024 роки; виконаний SWOT-аналіз та *PESTEL-аналіз* ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»; визначені проблеми, ризики та резерви підвищення ефективності господарювання підприємства; обґрунтовані заходи, спрямовані на покращення ефективності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

Методи дослідження – теоретичного узагальнення та систематизації, методи економіко-статистичного аналізу, *SWOT- та PESTEL-аналізу*, графічний.

Результати кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендовано для використання вітчизняними промисловими підприємствами.

Сфера застосування – процес обґрунтування та ухвалення управлінських рішень у сфері ухвалення управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства.

Економічна чи соціально-економічна ефективність. Економічна ефективність запропонованих заходів проявляється у зменшенні поточних витрат за рахунок впровадження внутрішнього бюджетування та підвищення прозорості фінансового управління, а також у зростанні доходів за рахунок активізації маркетингової діяльності й посилення онлайн-присутності підприємства.

Значимість роботи полягає у розробці практично орієнтованих управлінських рішень для подолання кризових явищ у діяльності підприємства та формуванні реалістичних, економічно обґрунтованих напрямів відновлення ефективності господарювання.

ABSTRACT
Bachelor's qualification thesis's
Student group 073-21-2
Dnipro University of Technology
Suprun Daria

Subject: Substantiation of managerial decisions to ensure the efficiency of enterprise management

ENTERPRISE, ECONOMIC EFFECT, ECONOMIC EFFICIENCY, MANAGERIAL DECISIONS, RISK, CRISIS, SWOT ANALYSIS, PESTEL ANALYSIS.

Thesis's structure: 65 pages of computer text; 7 pictures; 14 tables; 28 literature sources.

Object – the process of business activity of enterprises under modern market conditions.

Objective of the work – justification of managerial decisions aimed at improving the efficiency of enterprise management in conditions of an unstable external environment.

The main results of the bachelor's qualification work are as follows: the theoretical foundations of managerial decision-making in the field of improving enterprise management efficiency have been studied and summarized; the performance of LLC "TISON ENERGY" for 2022–2024 has been analyzed; a SWOT and PESTEL analysis of LLC "TISON ENERGY" has been conducted; problems, risks, and reserves for increasing the efficiency of the enterprise have been identified; and measures aimed at improving the performance of LLC "TISON ENERGY" have been substantiated.

Research methods – theoretical generalization and systematization, methods of economic and statistical analysis, SWOT and PESTEL analysis, graphical method.

The results of the bachelor's qualification work are recommended or use by domestic industrial enterprises.

The area of implementation the process of justifying and making managerial decisions in the field of ensuring enterprise performance efficiency.

The economic efficiency of the proposed measures. The economic efficiency of the proposed measures is reflected in the reduction of current expenses due to the implementation of internal budgeting and enhanced transparency in financial management, as well as an increase in revenue through the activation of marketing activities and strengthening the company's online presence.

The importance of the research – lies in the development of practically oriented managerial decisions to overcome crisis phenomena in enterprise activities and the formation of realistic, economically justified directions for restoring business efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1. Поняття економічної ефективності діяльності підприємства та фактори її забезпечення.....	10
1.2. Методичні підходи до оцінювання ефективності господарювання підприємств	14
2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	25
2.1. Загальна характеристика ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».....	25
2.2. Аналіз основних економічних показників ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	27
2.3. Визначення проблем та резервів підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	35
3. ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»	45
3.1. Обґрунтування шляхів забезпечення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».....	45
3.2. Обґрунтування заходів підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».....	52
ВИСНОВКИ.....	65
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ	68

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасні компанії стикаються з постійними змінами у ринковій кон'юктурі, логістичних ланцюгах, вартості ресурсів та споживчому попиту, що потребує своєчасного й раціонального реагування з боку менеджменту. У таких умовах ефективне господарювання стає не просто бажаним, а критично необхідним фактором для виживання та розвитку бізнесу.

Обґрунтовані управлінські рішення виступають інструментом підвищення ефективності господарської діяльності, оскільки базуються на системному аналізі внутрішнього і зовнішнього середовища, оцінці фінансового стану, конкурентоспроможності, ризиків і резервів підприємства. Завдяки такому підходу підприємство отримує змогу цілеспрямовано впливати на ключові фактори ефективності, уникати необґрунтованих витрат і максимізувати дохідність у межах наявних ресурсів.

Особливої актуальності питання підвищення ефективності господарювання набувають для українських підприємств, які функціонують в умовах високої невизначеності, девальвації гривні, нестачі фінансування, порушень логістики та зростання енергетичних витрат. Раціональне обґрунтування управлінських рішень дозволяє зменшити вплив зовнішніх загроз, виявити внутрішні резерви та спрямувати наявні ресурси на досягнення стратегічних цілей. Ефективне управління у такий період є визначальним чинником конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Мета та завдання роботи. Мета роботи – обґрунтування управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності господарювання підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

Завдання роботи:

- узагальнити теоретичні засади процесу прийняття управлінських рішень у сфері забезпечення ефективності господарювання підприємств;

- здійснити аналіз господарської діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» за 2022-2024 роки;
- визначити проблеми, ризики та резерви підвищення ефективності господарювання підприємства;
- обґрунтувати заходи, спрямовані на покращення ефективності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

Об'єкт розроблення – процес господарської діяльності підприємств в сучасних умовах функціонування на ринку.

Предметом розроблення є теоретико-методичні засади й практичні підходи до прийняття управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства.

Метод дослідження. теоретичного узагальнення та систематизації – для вивчення понятійного апарату та підходів до прийняття управлінських рішень; економіко-статистичного аналізу – для оцінки показників ефективності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»; SWOT- та PESTEL-аналізу – для комплексної оцінки зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на підприємство; графічного методу – для наочного представлення результатів аналітичного та розрахункового матеріалу.

Практична значущість. Практична значущість одержаних результатів полягає в розробці конкретних управлінських рішень і заходів, які можуть бути впроваджені на ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» для подолання збитковості, підвищення ефективності господарювання та досягнення стійкості підприємства в післякризовий період.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Поняття економічної ефективності діяльності підприємства та фактори її забезпечення.

В умовах воєнного стану в Україні підприємства функціонують у складному, нестабільному зовнішньому середовищі, що супроводжується порушенням логістичних ланцюгів, коливанням валютного курсу, зміною ринкових пріоритетів, зростанням виробничих ризиків та невизначеністю щодо довгострокового планування. У таких умовах особливої ваги набуває необхідність ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на забезпечення адаптивності, стійкості та ефективності підприємницької діяльності.

Обґрунтування управлінських рішень означає не лише пошук оптимальних шляхів використання ресурсів, а й запобігання критичним втратам, підвищення конкурентоспроможності, мобілізацію внутрішніх резервів, зміцнення фінансової стійкості. В умовах війни будь-яке необачне рішення може спричинити значні збитки або навіть припинення діяльності підприємства. Тому управлінські дії повинні спиратися на глибокий аналіз внутрішнього стану підприємства, особливостей зовнішнього середовища та стратегічних викликів.

Доцільність системного підходу до обґрунтування управлінських рішень також зумовлена потребою у швидкій реакції на зміни. У період кризи важливо не лише зберегти бізнес як такий, а й забезпечити його подальше функціонування за рахунок оптимізації витрат, переорієнтації на нові ринки, впровадження інновацій, зменшення залежності від зовнішніх постачальників тощо. Таким чином, ухвалення обґрунтованих управлінських рішень у період війни є не лише інструментом збереження підприємства, а й стратегічним засобом для

забезпечення його ефективного розвитку в майбутньому. Це підвищує гнучкість підприємства, його здатність адаптуватися до екстремальних умов та закладає підґрунтя для відновлення економіки країни в післявоєнний період.

Економічна ефективність діяльності підприємства є одним з ключових показників, що характеризує результативність використання ресурсів з метою досягнення стратегічних і тактичних цілей організації. У науковій літературі під економічною ефективністю зазвичай розуміють співвідношення між досягнутим результатом та витратами ресурсів, необхідних для його отримання [1].

Основу ефективного господарювання складає оптимальне поєднання факторів виробництва, здатних забезпечити максимальний результат при мінімальних затратах. Ефективність виступає як інтегральна характеристика, що охоплює не лише фінансові аспекти, а й організаційні, соціальні, екологічні показники діяльності підприємства [2]. На практиці економічну ефективність часто вимірюють такими показниками, як:

- рентабельність (продажів, активів, власного капіталу);
- продуктивність праці;
- фондівіддача;
- собівартість одиниці продукції;
- обсяг чистого прибутку;
- коефіцієнти ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості.

Серед основних факторів, що впливають на рівень ефективності господарювання підприємства, можна виділити [3]:

- внутрішні – рівень управління, структура виробництва, якість ресурсного забезпечення, кваліфікація персоналу, інноваційний потенціал, логістика;
- зовнішні – стан ринку, рівень конкуренції, податкова політика, валютна стабільність, доступність кредитних ресурсів, правове середовище.

Важливим елементом забезпечення ефективності є також управлінська складова, що включає:

- стратегічне планування;

- організацію бізнес-процесів;
- систему контролю та моніторингу показників діяльності;
- прийняття управлінських рішень на основі аналітичних даних.

Ефективне функціонування підприємства можливе за умови впровадження інноваційних підходів до управління ресурсами, мотивації персоналу, автоматизації процесів і постійного вдосконалення бізнес-моделі.

Отже, економічна ефективність є багатоаспектною категорією, що відображає рівень досягнення підприємством своїх цілей у мінливому середовищі з урахуванням обмеженості ресурсів. Забезпечення ефективності потребує цілісного підходу, що охоплює всі елементи системи управління.

Ухвалення управлінських рішень – це складова частина загальної системи управління підприємством, що визначає напрям розвитку, способи досягнення цілей і забезпечення ефективності господарської діяльності. Управлінське рішення є результатом цілеспрямованого аналізу, вибору з альтернатив і формалізованого затвердження дій, спрямованих на усунення проблем або реалізацію можливостей [4].

У контексті забезпечення ефективності господарювання підприємств управлінські рішення мають відповідати критеріям економічної доцільності, ресурсної раціональності та стратегічної спрямованості. Їх обґрунтування потребує чіткого дотримання послідовного процесу, який охоплює кілька ключових етапів.

Етапи процесу ухвалення управлінських рішень [5,6]:

1. Визначення проблеми або можливості – першим і ключовим етапом є чітке формулювання проблемної ситуації, яка перешкоджає досягненню належного рівня ефективності, або ідентифікація можливості для її підвищення. Цей етап передбачає виявлення відхилень від планових показників, збоїв у процесах або виявлення резервів зростання ефективності.

2. Збір та аналіз інформації – на цьому етапі здійснюється збір релевантних даних про внутрішнє та зовнішнє середовище підприємства: фінансові показники, виробничі ресурси, ринкову ситуацію, конкурентні позиції, правове

поле тощо. Аналіз ґрунтується на методах економічного аналізу, SWOT-аналізу, бенчмаркінгу, ABC-аналізу тощо.

Рисунок 1.1 – Процес обґрунтування управлінських рішень із забезпечення ефективності господарювання підприємств

3. Формування та оцінка альтернатив – на основі зібраної інформації генеруються можливі варіанти дій (альтернативи). Кожна з них оцінюється за певними критеріями: рівень витрат, очікуваний ефект, термін реалізації, ризики, вплив на ефективність господарювання. Застосовуються методи економічного обґрунтування – наприклад, оцінка чистої приведеної вартості (NPV), внутрішньої норми доходності (IRR), аналіз чутливості тощо.

4. Вибір оптимального варіанту – обґрунтовано обирається альтернатива, яка забезпечує найкраще співвідношення витрат і результатів за умов обмежених

ресурсів. У випадку багатокритеріального вибору може застосовуватись матриця рішень або система зважених коефіцієнтів.

5. Розробка плану реалізації – ухвалене рішення конкретизується у вигляді детального плану дій, що передбачає визначення виконавців, термінів, ресурсного забезпечення, етапів впровадження та контрольних точок. У разі потреби розробляються резервні (альтернативні) сценарії реалізації.

6. Реалізація управлінського рішення – на цьому етапі план втілюється в практику. Керівництво здійснює організаційне, інформаційне та ресурсне забезпечення впровадження рішень. Надзвичайно важливою є координація дій структурних підрозділів та персоналу.

7. Моніторинг і контроль результатів – після впровадження рішення проводиться оцінка його фактичних результатів у порівнянні з очікуваними. Виявляються відхилення, аналізуються причини та, за потреби, вживаються коригувальні заходи. Це дає змогу удосконалити процес ухвалення рішень у майбутньому.

Процес ухвалення управлінських рішень із забезпечення ефективності господарювання є складною багатоетапною процедурою, яка вимагає системного підходу, точності в аналізі та гнучкості в реалізації. У сучасних умовах, зокрема під час воєнного стану, від якості цих рішень залежить не лише економічна стійкість підприємства, а й його здатність до виживання та розвитку.

1.2. Методичні підходи до оцінювання ефективності господарювання підприємств

Серед основних шляхів підвищення ефективності розвитку підприємства можна виділити три напрямки: організаційний, технологічний та ресурсний [7].

В межах організаційного напрямку здійснюється пошук можливостей забезпечення запланованого рівня ефективності тих процесів, що відбуваються на підприємстві. При цьому насамперед увага звертається на ефективність управління.

Важливою складовою ефективності розвитку підприємства, а отже, і значним резервом її підвищення, є організація виробничого процесу. У конкретних умовах підприємства слід проаналізувати всі аспекти, що визначають ефективність організації робіт – від рівня робочого місця окремого робітника чи спеціаліста до рівня підприємства в цілому. Для виробничих підприємств, ураховуючи, звичайно, специфіку їх діяльності, особливу увагу треба звертати на можливості застосування більш ефективних типів виробництва (масового, багатосерійного).

В межах технологічного напрямку основним є вирішення проблеми технологічного відставання, що особливо актуальна для українських підприємств. Причому проблема ця є комплексною і має, принаймні, два компоненти: матеріальний та нематеріальний. Перший – це удосконалення технічної бази, а другий – організаційно-правові проблеми. На думку багатьох економістів, подолання технічного і технологічного відставання потребує не просто переходу на сучасні технології, а впровадження комплексу відносин, що називається корпоративною культурою [8]. Така культура має запозичуватись, звичайно, у найпередовіших компаній з тривалим досвідом роботи в ринковому середовищі.

Ресурсний напрямок відображає першочергову необхідність аналізу ефективності використання наявної матеріальної бази виробництва та живої праці. При цьому слід враховувати рівень завантаження обладнання в часі, структуру собівартості продукції, що виготовляється, з точки зору співвідношення в ній часток амортизації, матеріальних витрат, витрат на оплату праці. Зазначені показники слід розглянути в динаміці, а також порівняти з показниками найближчих конкурентів. Для оборотних фондів найважливішим показником, що характеризує ефективність функціонування є тривалість їх обороту, отже, слід проаналізувати чинники її збільшення, зокрема такі:

- зменшення обсягів незавершеного виробництва;
- удосконалення системи матеріально-технічного забезпечення з метою оптимізації виробничих запасів;

- прискорення реалізації готової продукції (активізація маркетингової діяльності);
- зменшення обсягів дебіторської заборгованості.

Крім того, доцільно звернути увагу і на інші напрямки більш ефективного використання матеріальних ресурсів: проаналізувати основні причини втрат та нераціонального використання ресурсів; забезпечити обґрунтоване нормування витрат матеріалів; організувати використання вторинних ресурсів; створити систему заохочення економії сировини, енергії та матеріалів й відпрацювати її працездатність; акцентувати увагу на використанні сучасних високотехнологічних матеріалів.

Крім існуючих напрямків та показників в теорії і практиці менеджменту склались три найбільш поширені підходи до оцінки ефективності управління підприємством: інтегральний, рівневий та часовий [9].

Інтегральний підхід до оцінки ефективності розвитку ґрунтується на побудові синтетичного (інтегрального) показника, який охоплює декілька часткових (безпосередньо не співставних) показників ефективності [15]. Даний підхід з'явився як один із варіантів подолання головного недоліку переважної більшості показників ефективності управління – неспроможності відобразити багатогранну ефективність управління в цілому. Він є спробою оцінити ефективність управління за допомогою синтетичних (узагальнюючих) показників, що охоплюють декілька найважливіших аспектів управлінської діяльності конкретної організації

Принципова формула розрахунку синтетичного показника ефективності управління (W) має наступний вигляд [10]:

$$W = P_1 + P_2 + \dots + P_i + \dots + P_n , \quad (1.1)$$

де $P_1, P_2, \dots, P_i; \dots, P_n$ – часткові показники ефективності управління.

Необхідно зауважити, що в умовах ринкових відносин та конкуренції важливим узагальнюючим критерієм оцінки ефективності управління організацією є її конкурентоздатність.

Конкурентоздатність організації може визначатись рейтингом, тобто оцінкою, що характеризує її місце серед інших організацій, які постачають аналогічні продукти на ринок. Високий рейтинг (його зростання) відбиває високий рівень (зростання) ефективності управління організацією. На сьогоднішній день опрацьовані та реалізуються численні методики визначення рейтингу конкурентоздатності організацій, результати яких використовуються в якості однієї із характеристик ефективності управління.

Рівневий підхід до оцінки ефективності розвитку виокремлює в процесі оцінки три рівні ефективності: 1) індивідуальний; 2) груповий; 3) організаційний та відповідні фактори, що на них впливають [11]. Ефективність при цьому формується як інтегрований результат індивідуальної, групової та організаційної ефективності з урахуванням синергічного ефекту.

На базовому рівні знаходиться індивідуальна ефективність, яка відбиває рівень виконання завдань конкретними працівниками. Як правило, співробітники організації працюють у групах, що викликає необхідність врахування ще одного поняття – групова ефективність. В деяких випадках групова ефективність являє собою просту суму внесків усіх членів групи (наприклад, група фахівців, що працює над непов'язаними проектами). В інших випадках внаслідок синергічного ефекту групова ефективність є дещо більше за суму окремих внесків (наприклад, складальна лінія, на якій виробляються готові вироби).

Третій вид – організаційна ефективність. Організації складаються із співробітників і груп; отже організаційна ефективність включає індивідуальну й групову ефективність. Однак за рахунок синергічного ефекту організаційна ефективність перевищує суму індивідуальної й групової ефективності.

Задача керівника полягає у виявленні можливостей підвищення організаційної, групової та індивідуальної ефективності. Кожний рівень (вид)

ефективності, як свідчить рис. 1.2, знаходиться під впливом певних факторів.

Часовий підхід до оцінки ефективності виокремлює в процесі оцінки коротко-, середньо- та довгострокові періоди, для кожного з яких можна визначити специфічні критерії оцінки. Кінцевим критерієм організаційної ефективності є здатність організації зберігати своє становище в межах середовища. Отже, виживання організації являє собою довготермінове мірило організаційної ефективності.

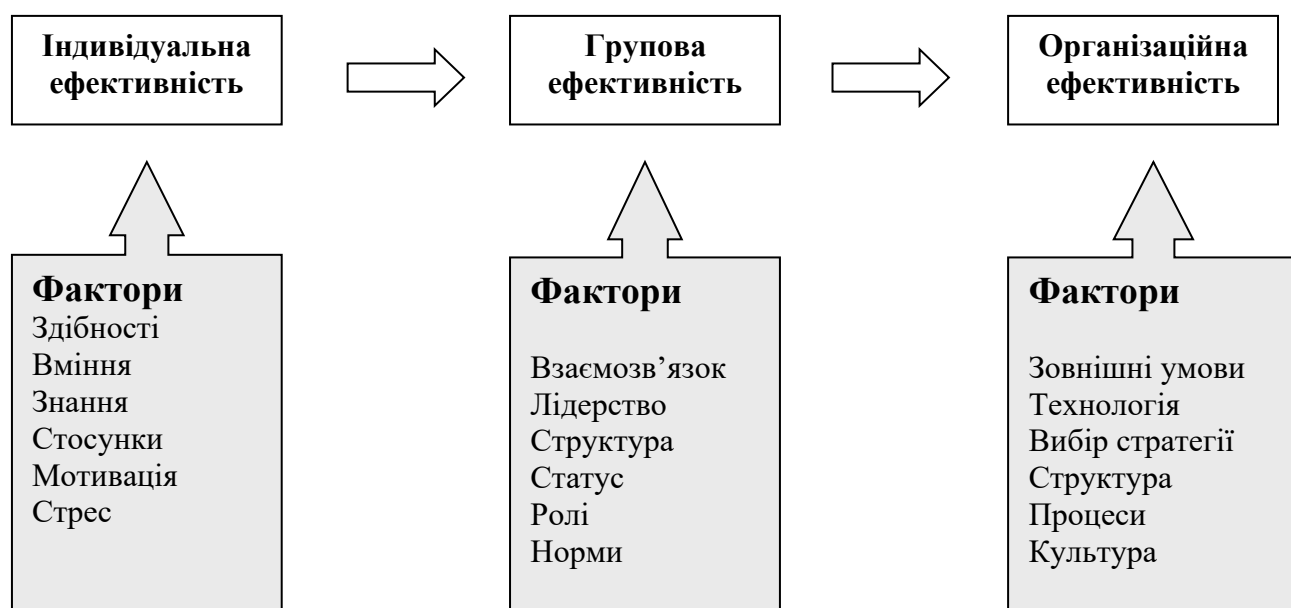

Рисунок 1.2 – Модель взаємозв'язку видів ефективності та факторів, що впливають на їх рівень

Існує п'ять критеріїв короткотермінової ефективності [12]:

- продуктивність;
- якість;
- ефективність;
- гнучкість;
- задоволеність.

Критерії конкурентоздатності та розвитку відображають середньотермінову ефективність. Взаємозв'язок критеріїв часової моделі ефективності з параметром часу наведена на рис. 1.3.

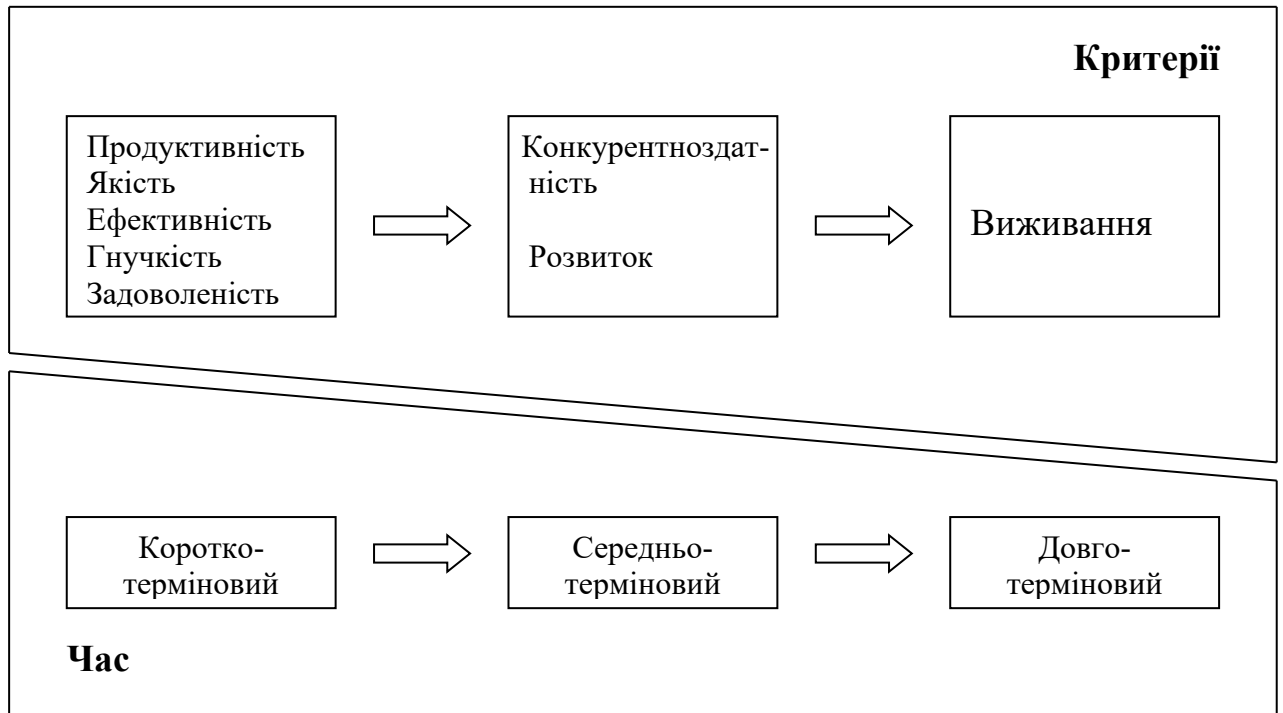

Рисунок 1.3 – Часова модель ефективності

Продуктивність – це здатність організації забезпечувати кількість та якість продукту у відповідності до вимог зовнішнього середовища. Якість – задоволення запитів споживачів стосовно функціонування виробів чи надання послуг. Фахівці, що досліджують питання якості, вважають її кінцевим критерієм індивідуальної, групової та організаційної ефективності, необхідною умовою виживання.

Ефективність організації – це співвідношення «виходів» до введених факторів. Показники ефективності обов’язково обчислюються у вигляді співвідношень (співвідношення прибутку до витрат, обсягу виробництва або часу – найбільш типові приклади таких показників).

Гнучкість означає здатність організації перерозподіляти ресурси з одного виду діяльності на інший з метою випуску нового продукту на запити споживачів. На організаційну ефективність розвитку впливають три аспекти гнучкості [13]:

- здатність реагувати на зміни зовнішнього середовища (споживачів, конкурентів, урядових настанов);
- здатність індивідів та груп організації реагувати на зміни індивідів та груп у самій організації;
- здатність організації адаптувати свої методи управління у відповідності до таких змін.

Задоволеність - рівень задоволення організацією потреб своїх працівників. Показниками задоволеності можуть бути: ставлення працівників до доручень, плинність кадрів, запізнення та скарги.

Середньострокові критерії ефективності охоплюють більш тривалий часовий горизонт у порівнянні із короткотерміновими критеріями. Організація здатна функціонувати певний час, ігноруючи середньострокові критерії, тоді як невідповідність короткотерміновим критеріям відразу може створити проблеми.

Конкурентоздатність характеризує становище організації в галузі, її здатність конкурувати у боротьбі за споживача. Конкурентоздатність організації знижується, коли погіршуються показники виробництва, якості та гнучкості, і вона не спроможна виробляти продукт, якого вимагає споживач.

Розвиток – спосіб забезпечення ефективності, що полягає в інвестуванні коштів у задоволення майбутнього попиту зовнішнього середовища. Не зважаючи на те, що таке використання ресурсів зменшує продуктивність та ефективність у короткостроковому періоді, розвиток, що управляється належним чином, є запорукою виживання.

Часовий підхід до оцінки ефективності дозволяє краще усвідомити обов'язки менеджерів в організації – виявляти фактори індивідуальної, групової та організаційної ефективності і впливати на них у коротко-, середньо- і довготерміновому плані.

Оцінювання ефективності господарювання є невід'ємною складовою процесу управління підприємством, що забезпечує прийняття обґрунтованих рішень щодо підвищення результативності діяльності, оптимізації ресурсного використання та зміцнення конкурентних позицій. Методичне забезпечення

цього процесу базується на використанні системи кількісних і якісних показників, які комплексно відображають економічний стан суб'єкта господарювання.

Методичні підходи до оцінки ефективності господарювання умовно поділяють на традиційні та сучасні (комплексні). Традиційні методи зосереджені на фінансово-економічних показниках, тоді як сучасні враховують також нефінансові аспекти – стратегічні, екологічні, соціальні, організаційні тощо.

До основних традиційних підходів належать [14,15]:

1. Факторний підхід, який базується на виявленні й аналізі чинників, що впливають на кінцеві результати господарювання. Найчастіше застосовується для аналізу рентабельності, продуктивності праці, собівартості, обсягу реалізації.

2. Коефіцієнтний підхід, що передбачає розрахунок системи відносних фінансово-економічних показників: рентабельності (продажів, активів, власного капіталу), ліквідності, оборотності активів, фінансової стійкості, ділової активності. Ці коефіцієнти дозволяють оцінити здатність підприємства ефективно використовувати ресурси, забезпечувати фінансову рівновагу та генерувати прибуток.

3. Ресурсний підхід, що полягає у співставленні витрат ресурсів (праці, капіталу, матеріалів) із досягнутими результатами. Часто використовується при розрахунку фондівіддачі, матеріаломісткості, енергоємності, трудомісткості продукції.

4. Вартісний підхід, згідно з яким ефективність визначається як перевищення доходів над витратами, з урахуванням фактора часу. Найбільш поширеними є показники: чистий прибуток, економічна додана вартість (EVA), чиста приведена вартість (NPV), внутрішня норма дохідності (IRR).

До сучасних методичних підходів належать такі інструменти [16,17]:

- Система збалансованих показників (Balanced Scorecard, BSC) – оцінювання діяльності підприємства за чотирма перспективами: фінансовою,

клієнтською, внутрішньою (бізнес-процеси), навчання та розвиток персоналу. Цей підхід поєднує стратегічне планування з поточним контролем ефективності.

- Benchmarking – метод порівняння показників ефективності з лідерами галузі або найкращими практиками (best practices), що дозволяє виявити відставання й визначити напрямки вдосконалення.
- SWOT-аналіз – якісна методика оцінювання внутрішніх можливостей і зовнішніх загроз, яка дозволяє коригувати господарську стратегію підприємства.
- Кейсові методи аналізу ефективності проектів, які передбачають оцінювання конкретних управлінських рішень або інвестиційних ініціатив з урахуванням множинних параметрів і сценаріїв розвитку подій.

Важливим елементом сучасного підходу до оцінювання ефективності є інтеграція фінансових і нефінансових індикаторів у межах систем управлінського обліку та контролінгу [18]. Це дозволяє отримати об'єктивну картину результативності підприємства не лише в короткостроковому, а й у стратегічному вимірі.

Доцільно зазначити, що методичне забезпечення оцінки ефективності господарювання має бути комплексним, системним і адаптивним. Раціональне поєднання різних методів і підходів дозволяє підприємству виявити слабкі місця, визначити резерви підвищення результативності та обґрунтувати ефективні управлінські рішення у складних умовах сучасного середовища.

Методичні підходи до оцінювання ефективності господарювання підприємств є надзвичайно різноманітними як за змістовним наповненням, так і за рівнем деталізації, складністю та практичним застосуванням. Кожен із них має власні переваги та обмеження, які слід враховувати під час вибору аналітичного інструментарію в конкретних умовах функціонування підприємства.

З метою узагальнення інформації в табл. 1.1 представлено порівняльний аналіз основних підходів до оцінки ефективності господарської діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання, що характеризуються мінливістю та суттєвими ризиками, за ключовими критеріями: сутність, переваги та недоліки.

Таблиця 1.1 – Методичні підходи до оцінювання ефективності господарювання підприємств

Підхід	Сутність	Переваги	Недоліки
Факторний	Виявлення й кількісна оцінка впливу факторів на результати діяльності	Дозволяє знайти причини змін у ефективності; підходить для управлінського аналізу	Не враховує якісні чинники; складний для багатофакторних систем
Коефіцієнтний	Використання системи фінансових показників (ліквідність, рентабельність тощо)	Простота розрахунку; дозволяє порівняння в динаміці та з конкурентами	Може бути суб'єктивним; не дає комплексного стратегічного бачення
Ресурсний	Співставлення витрат ресурсів з результатами діяльності	Дає змогу оцінити ефективність використання окремих ресурсів	Ігнорує зовнішнє середовище та інноваційні аспекти
Вартісний	Оцінка фінансової результативності з урахуванням часової вартості грошей	Придатний для інвестиційного аналізу; враховує дохідність та ризики	Потребує прогнозних даних; залежить від правильного вибору ставки дисконтування
Balanced Scorecard (BSC)	Комплексна оцінка діяльності за кількома стратегічними напрямками	Узгоджує операційні та стратегічні цілі; включає нефінансові показники	Потребує значних ресурсів на впровадження; складність адаптації
Benchmarking	Порівняння з найкращими аналогами у галузі	Сприяє впровадженню кращих практик; надихає на вдосконалення	Може бути складно знайти якісні референтні дані; ризик копіювання без адаптації
SWOT-аналіз	Оцінка сильних і слабких сторін, можливостей і загроз	Добре підходить для стратегічного аналізу; простота візуалізації	Якісний характер; залежить від суб'єктивної інтерпретації
Кейс-метод	Аналіз ефективності конкретних рішень або проєктів	Гнучкий; дозволяє моделювати реальні ситуації	Не завжди можливе узагальнення результатів на всю діяльність підприємства

Аналіз наведених підходів свідчить, що для сучасних умов господарювання найбільш ефективним є використання комбінованих методик, які поєднують традиційні кількісні показники з якісними стратегічними оцінками. Такий інтегрований підхід дозволяє враховувати не лише поточний

фінансовий стан підприємства, а й перспективи його розвитку, адаптивність до змін у зовнішньому середовищі та здатність до інновацій.

У контексті загроз і викликів, з якими стикаються українські підприємства в умовах воєнного часу, особливої актуальності набувають методики, що враховують ризики, стресостійкість, адаптивність бізнес-моделей і ефективність використання ресурсів в умовах дефіциту та нестабільності. Саме тому системний підхід до оцінювання ефективності господарювання має бути не лише діагностичним, а й стратегічно орієнтованим, націленим на посилення конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій перспективі.

2. ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

2.1. Загальна характеристика ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Товариство з обмеженою відповідальністю «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» є підприємством, що здійснює діяльність у сфері енергетики, зокрема – постачання електричної енергії споживачам на території України. Основна мета діяльності підприємства полягає у забезпеченні надійного, безперебійного та якісного енергозабезпечення клієнтів, а також в ефективному використанні наявних ресурсів і отриманні прибутку.

Підприємство було засноване відповідно до вимог Господарського та Цивільного кодексів України. Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю. Юридична адреса компанії – м. Дніпро, Україна.

Основними видами діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» є [19]:

- закупівля та постачання електроенергії на внутрішньому ринку;
- співпраця з операторами системи передачі та розподілу;
- енергетичний консалтинг та оптимізація енергоспоживання для споживачів.

Ключовими споживачами послуг є як промислові підприємства, так і кінцеві побутові споживачі. Основні контрагенти – енергогенеруючі компанії, оператори систем розподілу, а також великі споживачі електроенергії.

У структурі управління ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» наявні такі підрозділи: адміністративний, фінансово-економічний, юридичний, комерційний та технічний відділи. Управління підприємством здійснюється згідно з принципами корпоративного управління, із чітким розподілом функціональних обов'язків.

У складних умовах функціонування українського бізнесу, зокрема внаслідок війни, ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» реалізує політику адаптації до змін зовнішнього середовища шляхом запровадження сучасних цифрових технологій,

диверсифікації джерел електропостачання, а також активного моніторингу фінансово-економічної ситуації на ринку енергетики.

Асортиментна політика ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» спрямована на задоволення зростаючого попиту на автономні джерела живлення, що набули особливої актуальності в умовах енергетичної нестабільності, спричиненої війною. Компанія спеціалізується на розробці, виробництві та реалізації портативних зарядних станцій серії TISON ENERGY, які орієнтовані як на військовий, так і на цивільний сектори споживання.

Продуктовий ряд охоплює кілька моделей, ключовими серед яких є TISON ENERGY 1300 SLIM, TISON ENERGY 1800 SLIM та TISON ENERGY 2600 PRO [20]. Вони відрізняються за ємністю, вагою, функціональними характеристиками та сферою застосування. Наприклад, модель TISON ENERGY 1300 SLIM має ємність 1300 Вт·год та вагу близько 11 кг, обладнана двома інверторами на 500 Вт із піковим навантаженням до 1000 Вт, забезпечує швидку зарядку від мережі та сумісність із сонячними панелями. Старша модель TISON ENERGY 2600 PRO характеризується потужнішими параметрами, тривалішим часом автономної роботи та орієнтована на споживачів з підвищеними енергетичними потребами.

Таблиця 2.1 – Асортимент продукції та послуг ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Категорія	Найменування / Напрямок	Короткий опис	Цільове призначення
1	2	3	4
Продукція	TISON ENERGY 1300 SLIM	Ємність 1300 Вт·год; 2 інвертори по 500 Вт; обігрів батареї, зарядка 220В/сонячна панель, запуск авто	Для військових, мобільних груп, резервне живлення
	TISON ENERGY 1800 SLIM	Ємність 1800 Вт·год; інвертор 1000 Вт (пік 2000 Вт); IP43, корпус з нержавіючої сталі	Для тепловізорів, Starlink, дронів, тактичних задач
	TISON ENERGY 2600 PRO	Ємність 2600 Вт·год; інвертор високої потужності; USB-C/A, зарядка до 1100 Вт	Для військових, офісів, польових лікарень, дому
	Акумуляторні модулі	Комплекти для подовження автономної роботи електростанцій	Для розширення ємності при високому навантаженні
Послуги	Виготовлення та адаптація зарядних станцій	Індивідуальне виробництво під конкретні умови, технічні вимоги або потреби	Персоналізація продукту, замовлення за ТЗ

1	2	3	4
Послуги	Гарантійне та сервісне обслуговування	Безкоштовне обслуговування на період війни, технічна підтримка, заміна елементів	Підвищення довіри та надійності
	Навчання / консультації користувачів	Інструктаж з безпечного використання, підключення, зарядки та обслуговування	Для цивільних, військових та гуманітарних організацій
	Постачання супутніх компонентів	Продаж кабелів, панелей, перехідників, інверторів, стабілізаторів тощо	Повне забезпечення клієнта "під ключ"

Продукція компанії вирізняється високим рівнем надійності, компактністю, міцним корпусом, здатністю працювати в умовах підвищеної вологості та пилу (ступінь захисту IP43), а також функцією обігріву акумулятора для експлуатації в холодну пору року. Важливою особливістю продукції є відсутність модулів бездротового зв'язку (Wi-Fi, Bluetooth), що підвищує її безпеку при використанні на військових об'єктах. Крім того, пристрої обладнані функцією Jump-starter для запуску автомобіля, що значно розширює сферу їх практичного застосування.

Таким чином, асортимент продукції ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» відзначається багатофункціональністю, адаптованістю до українських умов, зокрема – до умов воєнного стану, а також високою конкурентоспроможністю на внутрішньому ринку автономної енергетики. Компанія демонструє здатність оперативно реагувати на актуальні потреби споживачів, поєднуючи технологічну інноваційність зі стратегією соціально відповідального виробництва.

2.2. Аналіз основних економічних показників ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Проведення аналізу основних економічних показників діяльності підприємства є необхідною умовою для обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання. Економічна діагностика

дозволяє не лише оцінити поточний фінансово-господарський стан суб'єкта, а й виявити внутрішні резерви підвищення ефективності діяльності, своєчасно визначити ризики, а також сформувану обґрунтовану стратегію розвитку.

У сучасних умовах, коли підприємства функціонують в умовах підвищеної економічної нестабільності, обумовленої як зовнішніми факторами (збройна агресія, порушення логістичних ланцюгів, нестабільність валютного ринку), так і внутрішніми викликами (дефіцит кадрів, перебої з енергопостачанням), необхідність об'єктивної оцінки економічної результативності діяльності зростає. Для підприємств оборонного або критично важливого сектору, таких як ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», що спеціалізується на виробництві автономних енергетичних рішень, аналіз економічних показників набуває ще більшої ваги з точки зору забезпечення стійкості, стратегічної гнучкості та соціальної відповідальності.

Оцінювання таких показників, як виручка, рентабельність, прибутковість, структура витрат, оборотність активів, дозволяє зробити висновки щодо рівня фінансової стабільності підприємства, ефективності використання ресурсів, результативності управлінських рішень. Крім того, результати аналізу можуть слугувати базою для розробки конкретних практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності господарювання у подальших розділах дослідження.

Економічний аналіз є важливою складовою процесу ухвалення обґрунтованих управлінських рішень і виступає інструментом комплексної оцінки здатності підприємства забезпечувати ефективне функціонування в умовах ринку, що динамічно змінюється.

Основні показники діяльності, такі як обсяг продажів, собівартість продукції, чистий прибуток, сума активів і зобов'язань, дозволяють оцінити реальний економічний стан підприємства, виявити динаміку змін протягом звітного періоду, а також визначити рівень рентабельності та фінансової стійкості. Обсяг продажів та собівартість надають уявлення про масштаби операційної діяльності та ефективність виробництва, тоді як показник чистого прибутку виступає інтегральним індикатором фінансової результативності.

Водночас аналіз структури активів і зобов'язань дозволяє встановити співвідношення власного та залученого капіталу, що є важливим з точки зору оцінювання платоспроможності підприємства, його інвестиційної привабливості та рівня фінансових ризиків. Особливої ваги набуває аналіз цих показників у динаміці, що дає змогу відстежити тенденції розвитку, оцінити реакцію підприємства на зміну ринкових умов та ефективність застосованих управлінських рішень.

У цілому, систематичний аналіз ключових економічних показників діяльності підприємства дозволяє формувати обґрунтовані управлінські рішення, орієнтовані на зниження витрат, збільшення прибутку, поліпшення фінансового стану та підвищення загальної ефективності господарювання.

Для оцінки ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» проведено аналіз ключових фінансово-економічних показників за кварталами та в цілому за 2024 рік (оскільки підприємство було засновано саме у 2024 році). У процесі аналізу особливу увагу приділено динаміці обсягів продажів, рівню собівартості, фінансовому результату (чистому прибутку), а також структурі активів і зобов'язань [21].

Таблиця 2.2 – Основні показники господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Показники	I квартал	II квартал	III квартал	IV квартал
Обсяг продажів	326 380	362 150	379 870	414 000
Собівартість	346 200	377 630	392 870	402 200
Чистий прибуток	-24 760	-11 430	3 980	-3 290
Зобов'язання	332 700	334 880	336 100	336 920
Активи	348 620	349 780	351 100	355 600

Впродовж 2024 року спостерігалася тенденція до поступового зростання обсягів продажів: з 326,38 тис. грн у I кварталі до 414,0 тис. грн у IV кварталі, що свідчить про активізацію збутової діяльності, можливо, за рахунок розширення клієнтської бази або адаптації до ринкових умов. Загальний річний обсяг продажів склав 1 483,4 тис. грн (табл. 2.2). Водночас собівартість реалізованої продукції також демонструвала стабільне зростання, що у підсумку призвело до

перевищення витрат над доходами: річна собівартість (1 518,9 тис. грн) перевищила суму виручки на 35,5 тис. грн.

Чистий фінансовий результат підприємства протягом року залишався нестабільним. У першому та другому кварталах зафіксовано збитки (– 24,76 тис. грн та -11,43 тис. грн відповідно), які частково вдалося компенсувати у III кварталі, коли отримано позитивний фінансовий результат у розмірі 3,98 тис. грн. Проте у IV кварталі знову зафіксовано збиток (– 3,29 тис. грн), що свідчить про відсутність стабільного прибуткового тренду та потребу в оптимізації витратної частини діяльності.

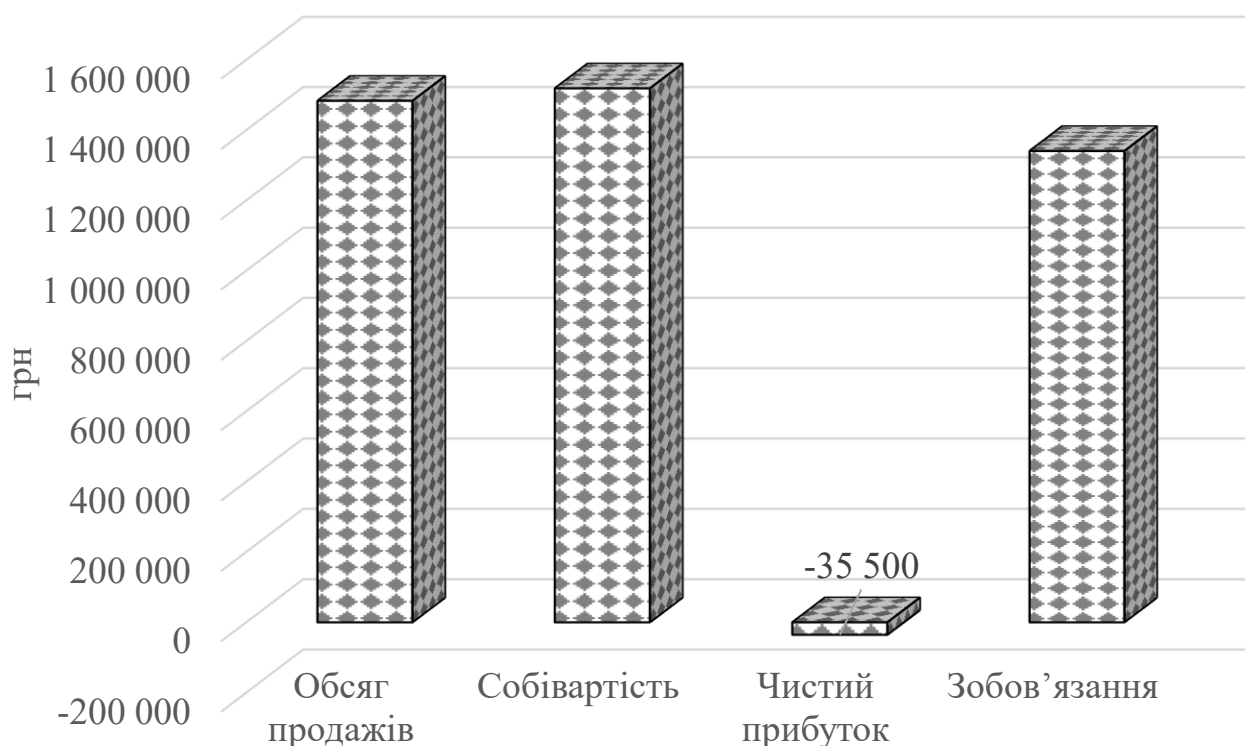

Рисунок 2.1 – Показники господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» за 2024 рік

Аналіз структури балансу показав незначне, але стабільне зростання активів підприємства – з 348,62 тис. грн у I кварталі до 355,6 тис. грн у IV кварталі, що свідчить про поступове накопичення ресурсів. Водночас зобов'язання компанії залишаються майже незмінними та стабільно високими: їхня загальна сума за рік становила 1 340,6 тис. грн, що перевищує обсяг активів.

Це може свідчити про високу залежність підприємства від зовнішнього фінансування або про недостатню рентабельність власного капіталу.

В цілому фінансові результати ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» у 2024 році характеризуються помірними показниками збуту, високим рівнем витрат та відсутністю стійкого прибутку. Це потребує розробки заходів з удосконалення структури витрат, підвищення продуктивності, а також посилення контролю над фінансовою дисципліною. Особливо актуальним для підприємства є пошук шляхів зменшення собівартості продукції та більш ефективного використання активів задля досягнення позитивної фінансової динаміки в майбутньому.

Показники рентабельності є ключовими індикаторами ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, оскільки вони дозволяють оцінити прибутковість використання ресурсів, ефективність збутової політики, доцільність витрат та загальну результативність управлінських рішень. У контексті сучасних економічних викликів, що зумовлені війною в Україні, рентабельність виступає не лише мірилом фінансового успіху, а й індикатором стійкості підприємства до зовнішніх шоків. Проаналізуємо основні показники рентабельності:

1. Рентабельність продажів (чистого прибутку) – показує, яку частку прибутку підприємство отримує з кожної гривні виручки. Аналіз рентабельності продажів є важливим інструментом оцінки ефективності основної діяльності підприємства, оскільки він відображає відношення чистого прибутку до загального обсягу продажів. Цей показник дозволяє зрозуміти, наскільки прибутковою є реалізація продукції або послуг після врахування всіх витрат, пов'язаних із виробництвом і збутом. В умовах конкурентного ринку та нестабільної економічної ситуації, зокрема в період воєнних дій в Україні, контроль за рентабельністю продажів допомагає керівництву своєчасно реагувати на зміни у попиту, оптимізувати цінову політику та покращувати операційну ефективність. Формула для розрахунку [22]:

$$Рп = (\text{Чистий прибуток} / \text{Обсяг продажів}) \times 100\% \quad (2.1)$$

2. Рентабельність активів (ROA) є важливим інструментом для вимірювання того, наскільки ефективно підприємство використовує свій економічний потенціал (наявні ресурси) для отримання прибутку. Цей показник дозволяє зіставити результативність різних підприємств незалежно від їх розмірів. Крім того, розрахунок рентабельності власного капіталу (ROE) дозволяє оцінити прибутковість вкладених власниками коштів, що має особливе значення для прийняття інвестиційних рішень та загального стратегічного планування. Рентабельність активів – показує ефективність використання всіх наявних активів підприємства [22]:

$$ROA = (\text{Чистий прибуток} / \text{Середньорічні активи}) \times 100\% \quad (2.2)$$

3. Рентабельність собівартості (або рентабельність витрат) характеризує прибутковість витрат підприємства – скільки прибутку отримано з кожної гривні витрат. Рентабельність собівартості (витрат) дозволяє оцінити ефективність використання ресурсів, витрачених на виробництво, та здатність підприємства генерувати прибуток у межах існуючої виробничої моделі [22]:

$$P_c = (\text{Чистий прибуток} / \text{Собівартість}) \times 100\% \quad (2.3)$$

4. Рентабельність власного капіталу (ROE) є ключовим показником, що характеризує доходність коштів, вкладених власниками підприємства. Він демонструє, наскільки ефективно підприємство використовує власні ресурси для отримання прибутку, і відображає рівень повернення інвестицій акціонерів або засновників. У складних економічних умовах, таких як ті, що склалися в Україні, аналіз ROE дозволяє оцінити фінансову стійкість компанії, її здатність генерувати достатній прибуток для підтримки розвитку та залучення додаткових інвестицій, що є критично важливим для прийняття стратегічних управлінських рішень. Рентабельність власного капіталу розраховується за формулою [22]:

$$ROE = (\text{Чистий прибуток} / \text{Власний капітал}) \times 100\% \quad (2.4)$$

Таким чином, аналіз зазначених показників забезпечує комплексне бачення фінансової стійкості підприємства, допомагає виявити слабкі місця в структурі витрат та використанні ресурсів, а також сприяє формуванню обґрунтованих управлінських рішень із підвищення ефективності господарювання.

Таблиця 2.3 – Показники рентабельності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Квартал	Рентабельність продажів (%)	Рентабельність витрат (%)	Рентабельність активів (ROA) (%)	Рентабельність власного капіталу (ROE) (%)
I кв.	-7,59	-7,15	-7,10	-155,53
II кв.	-3,16	-3,03	-3,27	-76,71
III кв.	1,05	1,01	1,13	26,53
IV кв.	-0,79	-0,82	-0,93	-17,61
2024 рік	-2,39	-2,34	-2,53	-55,04

Показники свідчать про нестабільний фінансовий стан підприємства. Особливо критичними є значення рентабельності власного капіталу (ROE) у першому півріччі, що вказує на суттєві збитки відносно розміру власного капіталу (табл. 2.3). Третій квартал був єдиним прибутковим, проте не компенсував збитки інших періодів. Це потребує детального аналізу витрат, структури доходів і ефективності управлінських рішень.

У таблиці представлено основні показники рентабельності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» за кожен квартал та за підсумками 2024 року. Зокрема, розраховано рентабельність продажів, рентабельність витрат, рентабельність активів (ROA) та рентабельність власного капіталу (ROE). Усі показники виражено у відсотках.

Рентабельність продажів упродовж року була нестабільною, коливаючись від -7,59% у першому кварталі до максимуму 1,05% у третьому кварталі, що свідчить про короткострокове поліпшення прибутковості основної діяльності. За результатами року значення цього показника залишилося негативним і становило -2,39%, що вказує на збитковість реалізації продукції в середньому за рік.

Аналогічна динаміка спостерігається і за рентабельністю витрат, яка відображає прибутковість відносно понесених витрат: лише у третьому кварталі підприємство змогло продемонструвати позитивне значення (1,01%), тоді як в інші періоди цей показник був від'ємним.

Рентабельність активів (ROA), що відображає ефективність використання всього майнового комплексу, упродовж року також залишалася переважно негативною, досягаючи найнижчого значення в першому кварталі (-7,10%). У третьому кварталі спостерігається позитивне значення (1,13%), однак за підсумками року ROA становить -2,53%, що свідчить про загальну неефективність використання активів.

Рентабельність власного капіталу (ROE) зафіксувала найгірші значення: у першому кварталі цей показник становив -155,53%, у другому — -76,71%. Навіть у третій, прибутковий квартал, ROE залишався низьким (26,53%). Загалом за рік цей показник дорівнював -55,04%, що вказує на значну втрату вартості для власників підприємства.

Аналіз основних показників рентабельності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» у 2024 році свідчить про низький рівень ефективності господарювання підприємства. Зокрема, рентабельність продажів упродовж року залишалася переважно негативною: у першому кварталі вона становила -7,59%, у другому -3,16%, у четвертому -0,79%. Лише у третьому кварталі було зафіксовано незначне позитивне значення 1,05%, однак за підсумками року показник залишився від'ємним -2,39%, що вказує на збитковість основної діяльності.

Схожі тенденції спостерігалися й за показником рентабельності витрат, який коливався від $-7,15\%$ у першому кварталі до $1,01\%$ у третьому. Загальнорічне значення становило $-2,34\%$, що засвідчує втрати підприємства на одиницю понесених витрат. Рентабельність активів (ROA), яка відображає ефективність використання майнових ресурсів, теж здебільшого залишалася від'ємною ($-7,10\%$ у першому кварталі, $-3,27\%$ у другому, $-0,93\%$ у четвертому), з короткочасним зростанням до $1,13\%$ у третьому кварталі. У підсумку річне значення ROA становило $-2,53\%$.

Найбільш критичною є ситуація з рентабельністю власного капіталу (ROE). У першому кварталі вона сягнула $-155,53\%$, у другому $-76,71\%$, а за підсумками року склала $-55,04\%$. Такі показники свідчать про глибоку фінансову неефективність діяльності та значні втрати для власників підприємства. Навіть у третьому кварталі, коли підприємство зафіксувало невеликий прибуток, значення ROE становило лише $26,53\%$, що не компенсувало збитки попередніх періодів.

Отже, результати аналізу рентабельності підтверджують наявність системних проблем у фінансово-господарській діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», які потребують термінового управлінського втручання та реалізації комплексу заходів щодо оптимізації витрат і підвищення ефективності використання ресурсів.

2.3. Визначення проблем та резервів підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Доцільність використання SWOT-аналізу та PESTEL-аналізу для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» зумовлюється необхідністю системної оцінки як внутрішнього потенціалу підприємства, так і зовнішнього середовища, в якому воно функціонує. Такий комплексний підхід дозволяє виявити не лише актуальні проблеми, а й реальні резерви для підвищення ефективності господарювання.

SWOT-аналіз є інструментом стратегічного планування, який дозволяє ідентифікувати сильні та слабкі сторони підприємства, а також зовнішні можливості та загрози [23]. Для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», яке працює у сфері енергетичного машинобудування та надає послуги монтажу, обслуговування та інжинірингу, такий аналіз дозволяє об'єктивно оцінити виробничі ресурси, кадровий потенціал, технологічний рівень та ринкову позицію. Водночас SWOT-аналіз виявляє зовнішні фактори, які можуть як посилити позиції компанії (наприклад, зростання попиту на енергоефективні рішення), так і зашкодити її розвитку (зокрема, макроекономічна нестабільність чи посилення конкуренції).

PESTEL-аналіз – це важливий інструмент діагностики зовнішнього середовища підприємства за шістьма ключовими аспектами: політичним, економічним, соціальним, технологічним, екологічним та правовим [24]. У контексті повномасштабної війни в Україні та глобальної енергетичної трансформації, PESTEL-аналіз дозволяє ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» глибше зрозуміти, які саме зовнішні фактори можуть впливати на прийняття управлінських рішень, інвестиційну активність, збутову політику та загальну бізнес-стратегію. Зокрема, політичні рішення щодо енергетичної безпеки, державне регулювання тарифів, валютна нестабільність або нові технологічні тренди у сфері теплогенерації мають прямий вплив на ефективність господарювання підприємства.

Отже, поєднання SWOT- і PESTEL-аналізу забезпечує як внутрішню діагностику підприємства, так і зовнішню оцінку макросередовища, що дозволяє більш обґрунтовано визначити напрями удосконалення управлінських рішень із підвищення ефективності діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» має суттєвий потенціал завдяки наявності портативних зарядних станцій власного виробництва, що є стратегічно важливими в умовах відключень електропостачання під час війни. Асортимент включає моделі різної ємності – від 675 до 2600 Вт·год – із зручністю транспортування та міцними захисними корпусами (алюміній, нержавіюча сталь, ступінь захисту IP64/IP43) [25]. Налагодження виробництва в місті Дніпро

сприяє швидкому відгуку на більш локальні потреби та зміни, а також зменшує логістичні витрати і ризики. Крім того, компанія орієнтується на військові потреби, що підтверджено як технічними характеристиками, так і церковною підтримкою знижок та гарантій в разі військових клієнтів. Залучення в благодійну діяльність (передача понад 100 зарядних станцій ЗСУ) підсилює репутацію підприємства як відповідального та націленого на підтримку державного захисту.

Незважаючи на численні переваги, підприємство має ряд внутрішніх обмежень. По-перше, фінансові результати 2024 року фіксують системні збитки – річний чистий збиток склав 35,5 млн грн, при цьому рентабельність власного капіталу (ROE) досягла $-55,04\%$, свідчаючи про нездатність ефективно використовувати власний капітал. По-друге, високі операційні витрати – собівартість перевищує виручку (1 518,9 проти 1 483,4 млн грн) – призвели до негативного фінансового результату за всіма показниками ефективності. По-третє, продукція, хоч і якісна, не отримала широкого визнання на цивільному ринку, про що свідчать відсутність сильних продажів у цьому сегменті та недостатній маркетинг; модельний ряд позиціонується переважно для військових, хоча має потенціал також в комерційному секторі [19]. Додатковим негативним фактором є висока залежність від зовнішніх постачальників комплектуючих, що створює ризики при порушеннях ланцюгів поставок.

Таким чином, встановлено, що ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» маючи технологічні й організаційні переваги, має також системні внутрішні проблеми – фінансову невизначеність, надмірні витрати і обмежене ринкове охоплення. Усунення цих недоліків через оптимізацію витрат, розвитку маркетингу і ринкової диверсифікації стане ключовим фактором підвищення ефективності господарювання.

Проте, не зважаючи на загрози, ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» має значні перспективи для розвитку та зміцнення своєї позиції на ринку через декілька ключових можливостей. Перша – збільшення попиту на автономні енергетичні рішення є наслідком критичного стану енергетичної інфраструктури в Україні:

за два роки втрачено близько частка потужностей електрогенерації, велика кількість об'єктів регулярно піддається атакам. У таких умовах портативні станції серії TISON ENERGY, здатні забезпечувати резервне живлення в екстремальних ситуаціях, відчутно зростають у значенні, що створює стабільний ринок для продукції компанії.

Друга можливість – державне стимулювання та міжнародна підтримка відновлення енергетики України відкривають можливості для участі в проєктах з підвищення енергоустійливості, як от розвиток децентралізованого енергозабезпечення, інтеграція сонячних панелей та накопичувальних систем. Це дозволяє TISON ЕНЕРДЖІ розширити асортимент, виходячи за межі портативних рішень, та взяти участь у масштабних конкурсах і програмах підтримки.

Водночас підприємство стикається із суттєвими зовнішніми викликами. Стабільні ворожі атаки на енергетичну інфраструктуру створюють загальний ризик загострення попиту і логістичних перебоїв, а також здорожчання компонентів та комплектуючих. Зростання активності кіберзагроз у сучасному енергетичному секторі України потребує додаткових інвестицій в безпеку продуктів і процесів – без них компанія може бути вразливою перед спробами саботажу чи викрадення інтелектуальної власності.

Крім цього, інтеграційні процеси України з енергетичними стандартами ЄС та розвиток альтернативної генерації створюють підвищену конкуренцію, що змусить TISON ЕНЕРДЖІ оперативно реагувати на нові вимоги (сертифікація, екологічна відповідність, стандарти якості) та постійно інвестувати в розвиток продукції.

Таким чином, перед компанією відкриваються реальні можливості зростання в галузі автономної енергетики, що потребує цільової стратегії виходу на програмні платформи відновлення, а також вдосконалення кіберзахисту та відповідності міжнародним стандартам, оскільки зовнішнє середовище залишається вкрай непередбачуваним і нестабільним.

Таблиця 2.4 – SWOT-аналіз ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
1. Висока актуальність продукції в умовах енергетичної нестабільності	1. Збитковість за підсумками 2024 року (чистий збиток – 35,5 тис. грн)
2. Наявність власних розробок портативних енергетичних систем	2. Висока собівартість продукції (1 518,9 тис. грн при продажах 1 483,4 тис. грн)
3. Налагоджене виробництво та власний сайт з детальним портфоліо	3. Обмеженість власного капіталу (високий рівень зобов'язань – 1 340,6 тис. грн)
4. Високий рівень компетенцій у сфері автономної енергетики	4. Нерівномірна фінансова динаміка протягом року
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
1. Державні та міжнародні програми з підтримки енергонезалежності	1. Зростання конкуренції в галузі альтернативної енергетики
2. Інтерес до децентралізованих систем живлення (в тому числі сонячних)	2. Загрози кібербезпеці та ризик втрати ноу-хау
3. Зростаючий попит на резервні джерела живлення серед населення та бізнесу	3. Імпортозалежність комплектуючих і ризику перебоїв у постачанні
4. Можливість розширення на суміжні ринки (сонячна енергетика, накопичувачі енергії)	4. Ескалація війни та погіршення інфраструктурного середовища

SWOT-аналіз надає загальну картину сильних і слабких сторін підприємства, а також виявляє ключові можливості та загрози, які виникають під впливом факторів зовнішнього середовища. Проте для глибшого розуміння джерел цих можливостей і загроз доцільно звернутися до PESTEL-аналізу, який дозволяє детально оцінити політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові фактори, що впливають на діяльність підприємства.

У випадку ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», загроза енергетичної нестабільності, з одного боку, формує можливості для зростання попиту на автономні енергетичні рішення (відображено в SWOT), але водночас вона має чітко визначене політичне та економічне підґрунтя, яке варто проаналізувати через призму PESTEL. Так само, розвиток нових технологій у сфері енергозбереження є і технологічним чинником (Т-фактор), і можливістю в SWOT. Аналогічно,

посилення екологічних стандартів є водночас загрозою та стимулом для інновацій.

Отже, PESTEL-аналіз дозволить деталізувати зовнішні фактори, що лежать в основі загроз і можливостей, виділених у SWOT-аналізі, та стане наступним кроком у формуванні рекомендацій з підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» (табл. 2.5).

Таблиця 2.5 – PESTEL-аналіз зовнішнього середовища ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Фактор	Зміст впливу на підприємство
Політичні (P)	- Військово-політична ситуація в Україні спричиняє зростання попиту на автономні джерела живлення. - Підтримка оборонного сектору й програм енергонезалежності на державному рівні.
Економічні (E)	- Інфляція та зростання цін на енергоносії стимулюють бізнес і населення до переходу на резервні системи. - Коливання валютних курсів впливають на вартість імпортованих компонентів.
Соціальні (S)	- Підвищення інтересу населення до енергонезалежності в умовах частих відключень електроенергії. - Зростання попиту на компактні та мобільні рішення для домогосподарств.
Технологічні (T)	- Активний розвиток технологій збереження енергії, інверторів, акумуляторів. - Можливість використання ІТ для моніторингу та дистанційного керування обладнанням.
Екологічні (E)	- Зростання екологічної свідомості серед клієнтів і посилення вимог до енергоефективності. - Потреба у сертифікації екологічних характеристик обладнання.
Правові (L)	- Регуляторні вимоги щодо електрообладнання та його сертифікації в Україні. - Можливість участі в тендерах для держзамовлення або міжнародних проєктів за наявності відповідної документації.

Застосування PESTEL-аналізу дозволяє оцінити макросередовище, в якому функціонує ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». Аналіз політичних факторів вказує на

безпосередній вплив військових дій, які, з одного боку, ускладнюють операційну діяльність, але з іншого – створюють підґрунтя для зростання попиту на продукцію, здатну забезпечити автономне живлення. Державні програми підтримки енергетичної безпеки формують потенційні канали збуту.

Економічні чинники, як-от інфляція та нестабільність курсу гривні, є критичними через значну частку імпортованих складових у собівартості продукції. Водночас ці самі фактори стимулюють споживачів шукати альтернативу дорогим централізованим джерелам енергії.

Соціальний контекст характеризується підвищеним попитом на мобільні рішення та автономні системи, що відповідає основним продуктам компанії. Зміна поведінки споживачів у напрямку самозабезпечення енергією створює нові ніші на ринку.

Технологічні аспекти демонструють швидкий розвиток компонентів систем живлення, включаючи більш ємні акумулятори та інтелектуальні інвертори. Для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» це означає необхідність постійного оновлення продукції та інтеграції з ІТ-інфраструктурою.

Екологічні фактори сприяють попиту на "зелені" технології, що відкриває перспективи для сертифікованої продукції, орієнтованої на екологічно свідомих споживачів. Водночас це створює потребу в адаптації виробництва до нових стандартів.

Правова складова вказує на важливість відповідності продукції нормативам та можливість виходу на нові ринки як внутрішні, так і міжнародні через участь у державних тендерах або кооперацію з міжнародними організаціями.

Таким чином, результати PESTEL-аналізу дозволяють краще зрозуміти зовнішнє середовище та використовувати ці знання для формування стратегічних управлінських рішень щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

Узагальнення результатів проведених аналітичних процедур дозволяє сформулювати стратегічно значущі висновки щодо зовнішнього та внутрішнього

середовища функціонування ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». Підприємство володіє низкою суттєвих внутрішніх переваг, серед яких наявність спеціалізованого технічного персоналу, досвід роботи на ринку, а також сформований асортимент продукції, що відповідає актуальним потребам споживачів у контексті енергетичної нестабільності. Проте, одночасно виявлені внутрішні слабкі сторони, зокрема: нестабільна фінансова динаміка, обмеженість капіталовкладень у інноваційний розвиток, а також залежність від імпортних компонентів.

У контексті зовнішнього середовища, можливості полягають у підвищеному попиті на автономні джерела енергопостачання, розвитку екологічно орієнтованих технологій та цифровізації управління енергетичними системами. Однак поряд із цим існують загрози, пов'язані з економічною нестабільністю, високим рівнем конкуренції, правовими обмеженнями в імпорті обладнання та ризиками, зумовленими триваючим збройним конфліктом.

Результати PESTEL-аналізу дозволяють деталізувати вплив окремих макросередовищних факторів на господарську діяльність підприємства. Зокрема, політичні та економічні чинники сприяють зростанню попиту на продукцію компанії, але водночас створюють підвищені вимоги до її адаптивності, фінансової стійкості та нормативної відповідності. Соціальні та екологічні чинники формують нові очікування споживачів, тоді як технологічні та правові – визначають вектори розвитку продукції та напрямки необхідних інвестицій.

Отже, узгодження результатів SWOT- та PESTEL-аналізу підтверджує доцільність розробки інтегрованих управлінських рішень, спрямованих на реалізацію виявлених можливостей, мінімізацію загроз та усунення внутрішніх обмежень задля досягнення стабільного зростання ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

На основі результатів SWOT- і PESTEL-аналізу, а також загальної оцінки внутрішнього та зовнішнього середовища ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», можна

виокремити такі основні ризики, що впливають на ефективність господарювання підприємства:

1. Фінансовий ризик – підприємство демонструє негативну динаміку фінансових результатів: у 2024 році сукупний чистий прибуток є від’ємним (–35 500 грн), що свідчить про наявність втрат та низьку рентабельність продажів. Така ситуація ускладнює здатність компанії до фінансування операційної діяльності, інвестицій та покриття зобов’язань, знижуючи загальну фінансову стійкість.

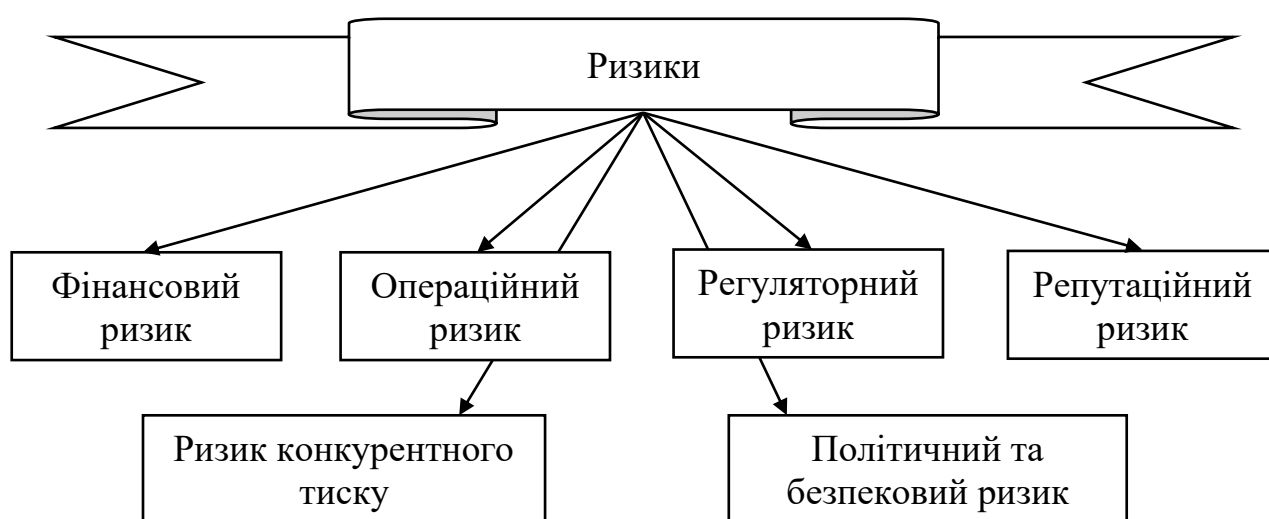

Рисунок 2.2 – Ризики, що впливають на ефективність господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

2. Ризик конкурентного тиску – ринок енергетичного обладнання є висококонкурентним і характеризується постійним оновленням технологій. За умови обмежених інвестиційних можливостей підприємства та відсутності чіткої інноваційної стратегії, зростає загроза втрати ринкових позицій через появу нових учасників із більш сучасними рішеннями.

3. Операційний ризик – компанія частково залежить від імпортних компонентів, які використовуються у виробництві. Це створює ризик перебоїв у постачанні через валютні коливання, логістичні труднощі та торгові обмеження. Крім того, нестабільність у внутрішніх процесах через дефіцит кадрів або

порушення ланцюгів постачання може негативно позначитися на безперервності виробництва.

4. Політичний та безпековий ризик – умови повномасштабної війни в Україні становлять значну загрозу для стабільного функціонування підприємств, зокрема в індустріальному центрі – місті Дніпро. Йдеться не лише про ризик фізичних пошкоджень інфраструктури, а й про невизначеність регуляторного поля, податкового тиску та мобілізаційного ресурсу.

5. Регуляторний ризик – зміни у законодавстві, зокрема в частині технічного регулювання, екологічних вимог, митного та податкового законодавства, можуть призвести до необхідності суттєвого перегляду виробничої політики та витратної структури підприємства. Це створює додаткове навантаження на адаптаційні можливості компанії.

6. Репутаційний ризик – в умовах інформаційно відкритого ринку кожна помилка в обслуговуванні, затримка поставки чи технічна несправність продукції може мати негативний вплив на імідж підприємства. Оскільки бренд «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» пов'язаний із технічною надійністю, втрата довіри споживачів може суттєво вплинути на обсяг замовлень і стабільність партнерських відносин.

Ідентифікація вищенаведених ризиків дозволяє не лише оцінити фактори, що гальмують підвищення ефективності господарювання, а й сформулювати основу для розробки цільових управлінських рішень з ризик-менеджменту. Зокрема, доцільним є запровадження системи моніторингу зовнішніх загроз, диверсифікація постачальників, оптимізація витрат та посилення фінансового контролю.

3. ОБҐРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

3.1. Обґрунтування шляхів забезпечення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

Забезпечення ефективного господарювання підприємства в сучасних умовах, особливо в період економічної турбулентності та війни, вимагає прийняття обґрунтованих управлінських рішень, що базуються на глибокому аналізі внутрішніх резервів та зовнішніх викликів. Для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», яке демонструє знижену рентабельність та незначну прибутковість у 2024 році, першочерговим завданням є стабілізація фінансових показників та активізація потенціалу до зростання.

Аналіз стану підприємства показав наявність кількох критичних проблем: негативна динаміка чистого прибутку (–35 500 грн за рік), перевищення собівартості над доходами, а також високий рівень зобов'язань порівняно з активами. За результатами SWOT-аналізу, основними внутрішніми слабкими сторонами виявлено відсутність гнучкої цінової політики, недостатній рівень цифровізації бізнес-процесів та вузький інноваційний напрям. Зовнішні виклики, виявлені через PESTEL-аналіз, свідчать про загрозу посилення регуляторного тиску, ризик інфляції, валютної нестабільності та зниження купівельної спроможності клієнтів.

У процесі обґрунтування шляхів забезпечення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» важливо враховувати, що саме поєднання внутрішніх ресурсів і стратегічної адаптації до змін у зовнішньому середовищі дає можливість досягти конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Компанія функціонує в умовах високого рівня динаміки економічного середовища, посилення конкуренції в галузі енергетичного машинобудування, а

також ускладнення логістичних і фінансових процесів через наслідки воєнного стану в Україні.

Згідно з аналітичними даними, підприємство демонструє потенціал до зростання за рахунок наявності сучасного технічного обладнання, сформованої клієнтської бази та компетентного персоналу. Однак цей потенціал не реалізується повною мірою через диспропорції у витратах, що призводить до негативного фінансового результату. У зв'язку з цим виникає необхідність у розробці комплексного плану дій, спрямованого на нарощування ефективності господарювання. Йдеться не лише про зменшення витрат, але і про пошук нових можливостей для розвитку: партнерств з міжнародними організаціями у сфері реконструкції енергетичної інфраструктури, участь у державних та муніципальних тендерах, а також розробку інноваційних продуктів з високою доданою вартістю.

Додаткову увагу слід приділити вдосконаленню логістичних і закупівельних стратегій. У контексті зовнішніх загроз, пов'язаних із нестабільністю валютного ринку та порушенням ланцюгів постачання, доцільним є укладання довгострокових контрактів із постачальниками, диверсифікація джерел постачання, а також розвиток локального виробництва комплектуючих.

Також стратегічно важливо інвестувати в автоматизацію процесів: впровадження систем обліку й управління запасами дозволить знизити втрати, пов'язані з простоем виробництва та надлишковими залишками. Крім того, перехід до цифрової платформи управління замовленнями сприятиме покращенню обслуговування клієнтів, що позитивно вплине на фінансові результати.

Отже, ефективне господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» повинно базуватися на трьох ключових підходах: стратегічній переорієнтації бізнес-моделі відповідно до ринкових змін, максимальному використанні внутрішніх резервів і технологічному оновленні. Саме інтеграція цих факторів дозволить перейти від фази утримання до фази розвитку підприємства.

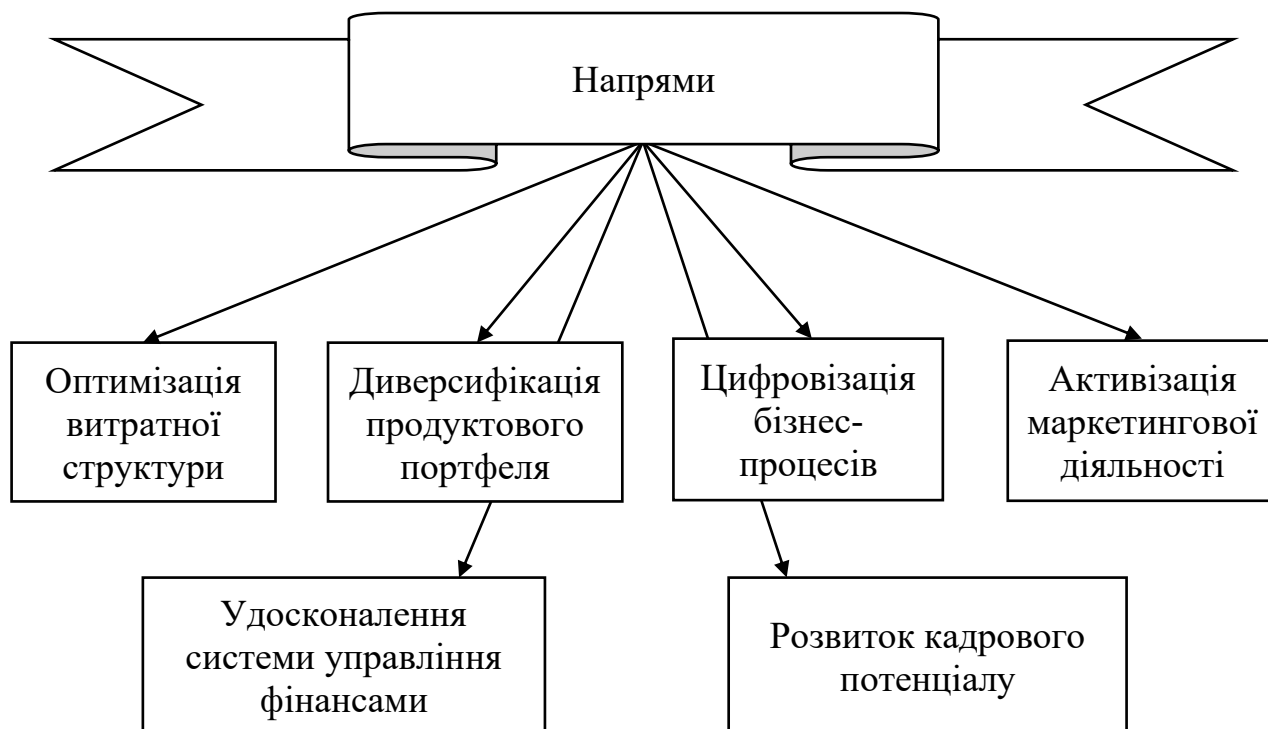

Рисунок 3.1 – Напрями підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

У цьому контексті доцільно сформувані комплекс управлінських рішень, що орієнтовані на досягнення короткострокової стабілізації та довгострокового розвитку. До основних напрямів підвищення ефективності господарювання слід віднести (рис. 3.1):

- оптимізацію витратної структури, зокрема шляхом перегляду джерел постачання матеріалів, зменшення енергозатратності виробничого процесу та підвищення продуктивності праці;
- удосконалення системи управління фінансами, включаючи запровадження внутрішнього бюджетування, аналіз точки беззбитковості та посилення контролю за дебіторською заборгованістю;
- диверсифікацію продуктового портфеля – акцент на розширенні лінійки продукції з високою маржинальністю, особливо в частині інноваційного енергетичного обладнання, затребуваного на ринку післявоєнної відбудови інфраструктури;

- цифровізацію бізнес-процесів, зокрема впровадження CRM- і ERP-систем, що дозволить підвищити прозорість, адаптивність та ефективність управлінських рішень;
- активізацію маркетингової діяльності, у тому числі через вихід на нові ринки (зокрема міжнародні) та посилення онлайн-присутності підприємства;
- розвиток кадрового потенціалу, що передбачає інвестиції в підвищення кваліфікації персоналу, мотиваційні програми та залучення спеціалістів інженерно-технічного профілю.

Усі запропоновані напрями є взаємопов'язаними та повинні реалізовуватись комплексно, із врахуванням доступних ресурсів та поточної ринкової кон'юнктури. Особливу увагу доцільно приділити адаптивному плануванню та формуванню сценаріїв розвитку, які дозволять підприємству гнучко реагувати на зміни зовнішнього середовища, водночас підвищуючи внутрішню ефективність.

У табл. 3.1 представлено систематизований аналіз основних проблем, що стримують ефективне господарювання ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ», із визначенням їх причин, пропонування управлінських рішень та очікуваних результатів від їх реалізації. Такий формат дозволяє комплексно оцінити поточну ситуацію на підприємстві та сформулювати обґрунтовані шляхи її поліпшення.

Однією з ключових проблем підприємства є його збитковість за підсумками 2024 року, що спричинена перевищенням собівартості продукції над обсягами реалізації та слабким контролем витрат. У зв'язку з цим доцільним є впровадження механізмів оптимізації витрат, зокрема, шляхом проведення аудиту затрат і вдосконалення системи управлінського обліку, що дозволить досягти беззбитковості та стабілізації фінансових результатів.

Ще однією суттєвою проблемою є висока собівартість продукції, яка обумовлена неефективними закупівлями, недостатнім рівнем автоматизації та виробничими втратами. Це вимагає впровадження заходів щодо автоматизації технологічних процесів, посилення контролю якості та перегляду договірних умов із постачальниками.

Таблиця 3.1 – ключові проблеми ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», їхні причини, управлінські рішення та очікувані результати

Проблема	Причина	Управлінське рішення	Очікуваний ефект
Збитковість за підсумками 2024 року	Перевищення собівартості над доходами, низький контроль витрат	Оптимізація структури витрат, аудит витратних статей, впровадження системи управлінського обліку	Зменшення витрат, досягнення беззбитковості
Висока собівартість продукції	Неоптимальні закупівлі, низький рівень автоматизації, втрати в процесі	Автоматизація виробництва, переговори з постачальниками, впровадження контролю якості	Підвищення рентабельності продажів, стабільне зростання прибутку
Обмежений ринковий сегмент	Відсутність агресивної маркетингової політики, низька впізнаваність	Розробка нової маркетингової стратегії, просування бренду, участь у тендерах	Розширення клієнтської бази, збільшення обсягів продажу
Залежність від імпорتنних компонентів	Геополітична нестабільність, перебої з постачанням	Диверсифікація постачальників, локалізація виробництва, розвиток логістичних резервів	Підвищення стійкості виробничих процесів, зниження ризиків постачання
Низька операційна ефективність	Відсутність системного моніторингу та контролю	Впровадження ERP-системи, автоматизація обліку та звітності	Поліпшення управлінських рішень, зниження втрат часу і ресурсів

Крім того, підприємство стикається з обмеженим охопленням ринку через недостатню впізнаваність бренду та слабку маркетингову активність. Для подолання цієї проблеми рекомендовано оновити маркетингову стратегію, активізувати онлайн-просування і брати участь у галузевих тендерах, що створить передумови для зростання клієнтської бази.

Зовнішні фактори, зокрема залежність від імпорتنних компонентів на фоні геополітичної нестабільності, також є критичними. Запропоновані рішення

включають диверсифікацію постачальників, розвиток локального виробництва та удосконалення логістичних каналів, що сприятиме підвищенню операційної стійкості.

Остання з виявлених проблем – низька операційна ефективність, що пов'язана з відсутністю належного контролю за внутрішніми процесами. Рекомендованим заходом є впровадження сучасної ERP-системи для обліку та звітності, що дозволить скоротити втрати часу і ресурсів, підвищити точність управлінських рішень та загальну продуктивність підприємства.

Таким чином, табл. 3.1 виступає основою для розробки практичних управлінських рішень і формування стратегічних ініціатив, спрямованих на покращення фінансово-господарської діяльності ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

Таблиця 3.2 – Проблеми ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», відповідні управлінські рішення та стратегічні напрями, в межах яких ці рішення реалізуються

Проблема	Управлінське рішення	Відповідний напрям
Збитковість за підсумками 2024 року	Запровадження внутрішнього бюджетування, регулярний аналіз точки беззбитковості, посилення фінансового контролю	Удосконалення системи управління фінансами
Висока собівартість продукції	Перегляд джерел постачання, впровадження енергозберігаючих технологій, підвищення продуктивності праці	Оптимізація витратної структури
Обмежений ринковий сегмент	Вихід на нові ринки, розширення онлайн-присутності, посилення маркетингової активності	Активізація маркетингової діяльності
Залежність від імпортованих компонентів	Диверсифікація постачальників, локалізація окремих виробничих процесів	Оптимізація витратної структури
Низька операційна ефективність	Впровадження CRM- і ERP-систем, автоматизація бізнес-процесів	Цифровізація бізнес-процесів

У табл. 3.2 систематизовано ключові виклики, з якими стикається ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», а також наведено логічно обґрунтовані управлінські рішення, спрямовані на їх подолання. Збитковість за результатами 2024 року вимагає фінансової трансформації підприємства – через бюджетування, контроль витрат і ретельне планування прибутковості. Висока собівартість може бути знижена за рахунок технологічної модернізації, переоцінки постачальницьких ланцюгів та ефективнішого використання трудових ресурсів.

Обмежений ринок збуту є серйозним стримувальним фактором, що потребує активної маркетингової стратегії та виходу за межі локальних сегментів. Залежність від імпорту – значна загроза в умовах геополітичної нестабільності, яка може бути мінімізована через локалізацію й диверсифікацію. Нарешті, низька операційна ефективність підлягає вирішенню шляхом цифровізації управління, що забезпечить прозорість, швидкість і зниження адміністративних витрат. Таким чином, табл. 3.2 ілюструє, як стратегічні напрями забезпечення ефективності господарювання конкретизуються в практичних управлінських рішеннях, спрямованих на вирішення актуальних проблем діяльності підприємства.

Визначені напрями підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» та сформульовані на їх основі управлінські рішення демонструють системний та стратегічно орієнтований підхід до подолання актуальних проблем підприємства. Зокрема, орієнтація на оптимізацію витрат, удосконалення фінансового управління, розширення ринкових можливостей, цифрову трансформацію та розвиток людського капіталу є обґрунтованими кроками в умовах післякризової відбудови української економіки.

Запропоновані рішення не лише відповідають сучасним викликам, пов'язаним із високою собівартістю продукції, збитковістю, низькою операційною ефективністю та обмеженою ринковою присутністю, а й створюють основу для довгострокового сталого розвитку підприємства. Реалізація цих рішень дозволить ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» не лише стабілізувати фінансові результати, а й зміцнити свої позиції в конкурентному середовищі

енергетичного сектору, особливо в умовах зростання попиту на інноваційне обладнання у процесі відновлення інфраструктури України.

3.2. Обґрунтування заходів підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем нестабільності економічного середовища, воєнними ризиками та обмеженим доступом до фінансових ресурсів, особливої актуальності набуває обґрунтування конкретних заходів, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства. Для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», яке за підсумками 2024 року зазнало збитків, визначення практичних кроків із оптимізації внутрішніх процесів, зниження витрат та розширення ринкових можливостей є критично важливим для досягнення стабілізації та подальшого розвитку. Розглянемо найбільш доцільні та реалістичні заходи, які підприємство може реалізувати в короткостроковій перспективі з урахуванням наявних ресурсних обмежень:

1. Оптимізація витратної структури – основним заходом має стати проведення внутрішнього енергоаудиту з подальшим оновленням обладнання, що дозволить знизити енергоспоживання. Також доцільно укласти довгострокові контракти з локальними постачальниками сировини, що зменшить залежність від імпорту й логістичні витрати.

2. Удосконалення фінансового управління – запровадження системи внутрішнього бюджетування дасть змогу контролювати витрати на кожному етапі виробничого процесу. Визначення точки беззбитковості допоможе встановити раціональний рівень випуску продукції, а контроль дебіторської заборгованості — зменшити ризики неплатежів.

3. Диверсифікація продуктової лінійки – доцільним є розроблення нових продуктів, зокрема в сфері енергозберігаючих технологій. Для цього потрібно залучити досвідчених інженерів, провести маркетингові дослідження попиту на такі рішення в Україні та за її межами.

4. Цифровізація бізнес-процесів – заплановано впровадження CRM- та ERP-систем, що дозволить автоматизувати управління продажами, запасами, виробництвом і фінансами. Це сприятиме скороченню адміністративних витрат і підвищенню прозорості операцій.

5. Активізація маркетингової політики – необхідним кроком є створення оновленої маркетингової стратегії з фокусом на цифрові канали, участь у профільних виставках, таргетована реклама, а також локалізація сайту для іноземних ринків.

6. Розвиток людського капіталу – заплановане проведення серії внутрішніх тренінгів, формування системи мотиваційного преміювання, а також співпраця з технічними вишами для залучення молодих фахівців.

Ключові заходи підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» доцільно представити у формі табл. 3.3

Таблиця 3.3 – Заходи підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ»

№	Назва заходу	Мета	Очікуваний результат	Орієнтовні строки реалізації	Необхідні ресурси
1	2	3	4	5	6
1	Проведення енергоаудиту та оновлення обладнання	Зниження енергозатратності виробництва	Скорочення виробничих витрат на 10–15%	III–IV кв. 2025 р.	500 тис. грн; технічний персонал
2	Укладання контрактів з локальними постачальниками	Зменшення логістичних витрат та валютних ризиків	Зниження собівартості продукції на 5–7%	II кв. 2025 р.	Комерційний відділ
3	Впровадження внутрішнього бюджетування	Підвищення контролю за витратами	Зменшення перевитрат ресурсів, оптимізація фінансових потоків	II–III кв. 2025 р.	Фінансовий відділ; IT-системи
4	Аналіз точки беззбитковості	Визначення мінімального обсягу виробництва	Раціональне планування обсягів випуску продукції	II кв. 2025 р.	Економіст-аналітик
5	Розробка інноваційного енергетичного обладнання	Диверсифікація продуктового портфеля	Збільшення частки прибуткових продуктів	IV кв. 2025 – II кв. 2026 р.	Відділ R&D; 1 млн грн

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6
6	Впровадження CRM та ERP-систем	Автоматизація та прозорість бізнес-процесів	Скорочення адміністративних витрат, підвищення ефективності управління	I–III кв. 2026 р.	IT-відділ; 700 тис. грн
7	Оновлення маркетингової стратегії	Залучення нових клієнтів і вихід на міжнародні ринки	Збільшення обсягів продажів на 15–20%	I–III кв. 2026 р.	Маркетинговий відділ; 300 тис. грн
8	Підвищення кваліфікації персоналу	Зростання продуктивності праці	Збільшення виробітку та зменшення помилок	Постійно, починаючи з III кв. 2025 р.	HR-відділ; 150 тис. грн/рік

Узагальнюючи результати аналітичного етапу дослідження, доцільно виокремити конкретні заходи, реалізація яких сприятиме підвищенню ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». У таблиці 3.3 наведено ключові заходи з відповідним обґрунтуванням їх мети, очікуваних результатів, термінів реалізації та необхідних ресурсів.

Серед пріоритетних напрямів – проведення енергоаудиту та оновлення виробничого обладнання, що дозволить скоротити енергозатрати й відповідно загальну собівартість продукції. Укладення контрактів із локальними постачальниками сприятиме зменшенню логістичних витрат та зниженню впливу валютних коливань. Впровадження внутрішнього бюджетування та аналіз точки безбитковості дадуть змогу оптимізувати фінансові потоки підприємства та забезпечити раціональне планування виробництва.

Особливої уваги заслуговують заходи, спрямовані на розвиток інноваційної складової, зокрема, розробка нового енергетичного обладнання, що відповідає сучасним потребам ринку. У поєднанні з цифровізацією бізнес-процесів через впровадження CRM- і ERP-систем, це створює підґрунтя для системного підвищення операційної ефективності.

Крім того, значний потенціал зростання пов'язаний із оновленням маркетингової стратегії, зокрема виходом на міжнародні ринки та активізацією онлайн-просування. Паралельно з цим передбачається розвиток кадрового

потенціалу через систематичне підвищення кваліфікації персоналу та впровадження ефективних мотиваційних програм.

Таким чином, запропоновані заходи мають комплексний характер і охоплюють ключові сфери діяльності підприємства, що дозволяє очікувати на поступове, але стійке зростання ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» в середньостроковій перспективі.

З огляду на обмежені фінансові ресурси та збиткову діяльність ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» у 2024 році, доцільно зосередитися на тих управлінських заходах, які не потребують значних капіталовкладень, але мають потенціал для швидкого покращення фінансових результатів. Серед запропонованих варіантів найбільш реалістичними для впровадження у 2025 році є такі два:

1. Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами. Цей захід орієнтований на підвищення прозорості та контрольованості фінансових потоків підприємства без потреби у суттєвих інвестиціях. Розробка системи бюджетування дозволить:

- краще планувати витрати;
- виявляти неефективні статті витрат;
- знизити ризик перевитрати ресурсів;
- приймати обґрунтовані рішення щодо операційної діяльності.

У короткостроковій перспективі це може сприяти зменшенню собівартості реалізованої продукції, яка у 2024 році перевищила обсяг продажів, що стало однією з причин збитковості.

2. Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність. З урахуванням обмежених фінансових можливостей, підприємство може розпочати з недорогих, але ефективних маркетингових інструментів, зокрема:

- оновлення сайту з акцентом на комерційні пропозиції та SEO-оптимізацію;
- активне використання соціальних мереж і професійних платформ (LinkedIn, Facebook, YouTube);
- просування через електронну розсилку та контент-маркетинг.

Ці дії спрямовані на розширення ринку збуту, що, в свою чергу, дозволить збільшити дохідну частину бюджету та компенсувати дефіцит коштів.

Обидва обрані напрями мають стратегічну цінність для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», оскільки дозволяють з мінімальними витратами сформувати фінансово-управлінську основу для подальшої стабілізації. Їх реалізація у 2025 році створить умови для подолання збитковості та формування резервів для довгострокових інвестиційних заходів у майбутньому.

Розглянемо покрокові дії щодо реалізації першого заходу – «Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами» для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

Реалізація системи внутрішнього бюджетування передбачає поетапну трансформацію підходів до управління фінансами на підприємстві з метою досягнення прозорості, прогнозованості витрат та зменшення фінансових втрат. У цьому контексті пропонується наступна послідовність дій:

1. Аналіз наявної системи обліку та витрат – на першому етапі необхідно провести детальний аудит чинної системи управління витратами. Це включає ідентифікацію джерел витрат, їх структуру за функціональними напрямками (виробництво, збут, адміністративні потреби тощо), а також визначення основних статей надмірних або нерегулярних витрат.

2. Розробка структури бюджетів – на основі результатів аналізу слід сформувати загальний бюджет підприємства, що складається з операційного, виробничого, збутового та адміністративного бюджетів. Кожен із них повинен мати чіткі ліміти, обґрунтовані наявними ресурсами, очікуваними доходами та виробничим планом.

3. Запровадження системи бюджетного планування – варто впровадити щомісячне планування доходів і витрат із залученням керівників структурних підрозділів. У межах цього етапу доцільно визначити відповідальних осіб за виконання окремих статей бюджету та забезпечити їхню участь у формуванні бюджетних планів.

4. Встановлення механізмів контролю та коригування – повинна бути розроблена система моніторингу виконання бюджетів: порівняння фактичних витрат із запланованими, виявлення відхилень та їх причин. Контроль має бути регулярним (щомісячним або щоквартальним) і супроводжуватись аналітичними звітами для керівництва.

Рисунок 3.2 – послідовність дій для реалізації першого заходу «Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами»

5. Автоматизація процесу бюджетування – для підвищення ефективності системи доцільно впровадити базову ERP-систему або спеціалізоване програмне забезпечення (наприклад, на базі Excel із шаблонами бюджетів), що дозволить оперативно вести облік, формувати аналітику та зменшити людський фактор при прийнятті рішень.

6. Навчання персоналу – оскільки бюджетування є новим управлінським інструментом для підприємства, необхідно організувати внутрішні тренінги для

ключових працівників, аби забезпечити розуміння принципів бюджетного управління, фінансової дисципліни та культури відповідальності за витрати.

Загалом, запровадження внутрішнього бюджетування дозволить підприємству зменшити неефективні витрати, підвищити фінансову дисципліну, забезпечити прозорість ресурсних потоків і створити основу для ухвалення стратегічно обґрунтованих управлінських рішень у складному економічному середовищі.

Виконаємо розрахунок витрат підприємства на впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами для ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ»:

1. Автоматизація бюджетування (ПЗ) – для SMB в Україні доступні системи, які пропонують функціональність бюджетування, контролю витрат і аналізу (типу Athena або Turnover) – вартість ліцензії оцінюється у 1 680 - 11 400 грн за один робочий місце [25]. Для малого підприємства варто передбачити ліцензії для 3-5 користувачів: $3 \text{ ліцензії} \times 1\,680 \text{ грн} = 5\,040 \text{ грн}$ (одноразово).

2. Впровадження і налаштування – впровадження системи потребує консультацій і можливого залучення фахівця (ERP-консультант або ІС/CRM-фахівець):

- при ставці близько 38 000 грн на місяць, або 19 000 грн на 2 тижні роботи;

- або зовнішній консультант із бюджетом у 1 200-2 250 грн/год. Орієнтовно – $20 \text{ год} \times 1\,200 \text{ грн} = 24\,000 \text{ грн}$.

3. Навчання персоналу: $2-3 \text{ дні (16-24 год)} \times 1\,200 \text{ грн} \rightarrow 19\,000-29\,000 \text{ грн}$.

4. Сервісне обслуговування (підтримка). Річний супорт (~20 % від вартості ліцензій): $5\,040 \text{ грн} \times 20 \% = 1\,008 \text{ грн/рік}$.

Результати розрахунків витрат на впровадження першого заходу із підвищення ефективності господарювання ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ» -

«Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами» представимо у вигляді табл. 3.4.

Таблиця 3.4 – Зведена оцінка витратна реалізацію заходу «Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами»

Стаття	Сумма (грн)
Ліцензії (3 користувачі)	5 040
Консалтинг / впровадження	24 000
Навчання (внутрішні курси)	24 000
Підтримка (рік)	1 008
Разом (перший рік)	54 048

Виконаємо обґрунтування та доцільність витрат:

- ліцензійна частина відповідає реальним ринковим цінам локальних ERP-систем;
- консалтинг та навчання – критично важливі для коректного впровадження та адаптації процесів;
- сумарна сума (54 тис. грн) є співмірною з прибутками невеликого бізнесу в Україні, проте її однорічна користь — це систематизація бюджетного планування, контроль витрат і зниження ризиків збитковості.

Зважаючи на збитки в 2024 році (–35 500 грн) такі інвестиції є обґрунтованими, адже дозволять уникнути повторних втрат, покращити дисципліну і створити платформу для подальшого розвитку підприємства.

Виконаємо розрахунок очікуваного ефекту від впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», враховуючи наявні фінансові дані за 2024 рік та типові результати аналогічних впроваджень на малих і середніх підприємствах:

1. Вихідні дані за 2024 рік:

- обсяг продажів: 1 483 400 грн;
- собівартість: 1 518 900 грн;
- чистий збиток: –35 500 грн.

Мета заходу: зменшення собівартості продукції шляхом оптимізації витрат та підвищення операційного контролю.

Типовий ефект від впровадження внутрішнього бюджетування (за даними консалтингових агентств):

- зменшення прямих і загальновиробничих витрат на 3-7 %;
- покращення прозорості витрат і зменшення непродуктивних витрат;
- підвищення фінансової дисципліни та запобігання втратам.

2. Розрахунок очікуваної економії. Припустимо сценарій (консервативний) – зменшення витрат на 5 %

- поточна собівартість: 1 518 900 грн;
- очікуване зниження: $1\,518\,900 \text{ грн} \times 5\% = 75\,945 \text{ грн}$.

3. Очікуваний результат:

- нова собівартість: $1\,518\,900 - 75\,945 = 1\,442\,955 \text{ грн}$;
- новий операційний прибуток (при збереженні доходів): $1\,483\,400 - 1\,442\,955 = 40\,445 \text{ грн}$;
- зміна фінансового результату: було $-35\,500 \text{ грн}$ → стане $+40\,445 \text{ грн}$;
- Покращення результату: $\Delta = 40\,445 - (-35\,500) = +75\,945 \text{ грн}$.

Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами може забезпечити економічний ефект на рівні 75 945 грн у перший рік реалізації. Це дозволить не лише ліквідувати збитковість, а й створити фінансовий резерв для розвитку або реалізації наступного етапу управлінських змін (за умови обсягу реалізації 2024 року). Результати представимо у вигляді табл. 3.5.

Таблиця 3.5 – Ефект від заходу «Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами»

Показник	Значення
Загальні витрати на впровадження заходу	37 000 грн
Очікуване зменшення собівартості (5 %)	75 945 грн
Оновлена собівартість	1 442 955 грн
Очікуваний прибуток після впровадження	40 445 грн
Покращення фінансового результату підприємства	+75 945 грн
Чистий очікуваний ефект (економія – витрати)	+38 945 грн

Впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами є доцільним управлінським рішенням для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» в умовах обмежених фінансових ресурсів і наявної збитковості. Незначні інвестиції (приблизно 37 тис. грн) у цей захід можуть забезпечити суттєвий фінансовий ефект – орієнтовно 75,9 тис. грн річної економії. Такий крок дозволяє не лише вийти з зони збитковості, а й започаткувати процес системної оптимізації витрат, що має стратегічне значення для підвищення ефективності господарювання у довгостроковій перспективі.

Після впровадження внутрішнього бюджетування, яке дозволяє підприємству краще контролювати витрати та раціонально використовувати наявні ресурси, логічним наступним кроком стає активізація маркетингової діяльності. Підвищення прозорості фінансів та посилення фінансової дисципліни створюють основу для більш ефективного планування та реалізації маркетингових стратегій. Враховуючи обмеженість ресурсів і необхідність розширення клієнтської бази, особливу увагу доцільно приділити онлайн-присутності, яка дозволяє з мінімальними витратами охопити ширшу аудиторію, зміцнити впізнаваність бренду та забезпечити додаткові канали збуту.

Таблиця 3.6 – Оцінка витрат на захід «Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність»

Стаття бюджету	Тариф	Сума (грн/міс)
1. Послуги SMM-фахівця (фрілансер/агенція)	34 700 UAH/міс. [26]	34 700
2. Таргетована реклама (Facebook/Instagram)	CPC ~5 грн, бюджет ≈ 15 000 грн/міс	15 000
3. SEO та сайт-оптимізація	від 9 000 – 15 000 грн/міс згідно з українською практикою [27]	10 000
4. Контент (графіка, відео)	Фріланс-дизайнер, монтаж – 10 000 грн/міс	10 000
РАЗОМ (щомісячно)		69 700 грн/міс
≈ 837 000 грн/рік		≈ 0.84 млн грн/рік

Виконаємо обґрунтовані розрахунки витрат на захід «Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність» з урахуванням актуальних ринкових даних та можливостей ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» (табл. 3.6).

Стартовий маркетинговий бюджет становить – 70 тис грн/міс або 840 тис UAH/рік. Така сума дозволяє поєднати SMM-присутність, таргетовану рекламу, SEO та створення якісного контенту – ключові елементи для ефективного росту онлайн-продажів.

Для підприємства, яке прагне подолати збитковість (–35 тис грн у 2024), такий комплекс може бути розподілений на 2025 рік із частковим поетапним запуском (наприклад, стартувати з SMM + таргетинг), щоб не навантажити бюджет одразу. Таким чином, навіть при обмеженому бюджеті, вибір поєднаної стратегії реалізовуватиметься ефективно, забезпечуючи вихід на нові ринки та потенційну надприбутковість за результатами 2025 року.

Для оцінки економічного ефекту від реалізації заходу «Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність» для ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» розглянемо такі припущення, обґрунтовані на практиці подібних підприємств у виробничій сфері України.

Вхідні припущення для розрахунку:

1. Середній чек (вартість одного замовлення): 30 000 грн.
2. Маржинальність продукції (після покриття змінних витрат): 25%.
3. Кількість потенційних клієнтів, залучених через онлайн-канали щомісяця (конверсія трафіку в продажі): 10 нових замовлень.
4. Горизонт оцінки: 12 місяців.
5. Загальні витрати на захід: 837 000 грн (розраховано раніше).

Розрахунок доходу від нових клієнтів:

- 10 нових замовлень × 30 000 грн/замовлення = 300 000 грн/міс;
- 300 000 грн/міс × 12 міс = 3 600 000 грн/рік;

Розрахунок валового прибутку (економічного ефекту):

Маржинальний дохід: 3 600 000 грн × 25% = 900 000 грн/рік.

Розрахунок чистого економічного ефекту:

$$\begin{aligned} \text{Чистий ефект} &= \text{Маржинальний дохід} - \text{Витрати} \\ &= 900\,000 \text{ грн} - 837\,000 \text{ грн} \\ &= 63\,000 \text{ грн} \end{aligned}$$

Результати розрахунків представимо у вигляді табл. 3.7.

Таблиця 3.7 – Оцінка ефективності заходу «Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність»

Показник	Значення
Загальний дохід від нових клієнтів	3 600 000 грн
Валовий прибуток (ефект)	900 000 грн
Витрати на реалізацію заходу	837 000 грн
Чистий економічний ефект	63 000 грн
Рентабельність заходу	7,5%

Попри те, що очікуваний чистий економічний ефект від заходу не є дуже високим у перший рік (63 тис грн), онлайн-маркетинг відкриває стратегічні перспективи для довгострокового зростання, зниження витрат на залучення клієнтів та виходу на нові ринки. При масштабуванні зусиль або зростанні конверсії економічна ефективність заходу зростатиме експоненційно.

Сформуємо результуючу таблицю витрат та ефекту від реалізації другого заходу – «Активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність» (табл. 3.8).

Таблиця 3.8 – Витрати та очікуваний ефект від заходу

Показник	Значення
Загальні витрати на реалізацію заходу	837 000 грн
Додатковий дохід від нових клієнтів (за рік)	3 600 000 грн
Очікуваний валовий прибуток (маржинальний дохід)	900 000 грн
Чистий економічний ефект	63 000 грн
Рентабельність заходу	7,5%

Реалізація заходу з активізації маркетингової діяльності дозволить підприємству залучити нових клієнтів, збільшити виручку та отримати чистий

економічний ефект у розмірі 63 тис. грн протягом року, навіть з урахуванням значних стартових витрат. Водночас захід має стратегічне значення для формування стійкої онлайн-присутності підприємства, що створює передумови для подальшого зростання прибутку в наступних періодах.

Реалізація двох управлінських заходів – впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами і активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність – є доцільною навіть в умовах обмежених фінансових ресурсів ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». Загальні витрати на обидва заходи становлять 1 137 000 грн (300 000 грн та 837 000 грн відповідно), проте очікуваний сумарний економічний ефект перевищує 283 000 грн протягом першого року реалізації, включаючи зменшення собівартості продукції та зростання доходів. Крім того, ці заходи створюють довгострокові конкурентні переваги – покращення фінансової дисципліни, підвищення прозорості управління та посилення позицій на ринку, зокрема за рахунок цифрових каналів залучення клієнтів. У результаті підприємство отримує не лише безпосередній економічний зиск, а й стратегічний фундамент для сталого розвитку в умовах посткризового відновлення економіки.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі бакалавра поставлено та вирішено актуальне завдання – теоретичне обґрунтовані та розроблені рішення щодо забезпечення ефективності господарювання підприємств.

1. Встановлено, що управлінські рішення щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства мають стратегічне значення для його стійкого функціонування та розвитку, особливо в умовах високої турбулентності зовнішнього середовища, таких як воєнний стан в Україні. Теоретичне осмислення сутності економічної ефективності дозволяє визначити її як комплексну характеристику, що відображає результативність та раціональність використання наявних ресурсів. Ефективність господарювання формується під впливом низки взаємопов'язаних факторів – внутрішніх (організаційних, виробничих, фінансових) та зовнішніх (економічних, політичних, інституційних).

2. Процес ухвалення управлінських рішень у сфері забезпечення ефективності діяльності підприємств є багатоетапним і включає ідентифікацію проблем, аналіз альтернатив, вибір оптимального варіанта, реалізацію та контроль. Для оцінювання ефективності господарювання на практиці застосовуються різні методичні підходи: факторний, коефіцієнтний, ресурсний, вартісний, а також сучасні — BSC, benchmarking, SWOT-аналіз тощо. Комплексне використання цих підходів сприяє підвищенню обґрунтованості управлінських рішень та забезпеченню довгострокової результативності функціонування підприємства.

3. ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» спеціалізується на виробництві та постачанні обладнання для енергетичної галузі. Компанія має широкий асортимент продукції і послуг, що включає обладнання для тепlopостачання, системи опалення, водопостачання, а також комплексні інженерні рішення. Така різноманітність дозволяє підприємству задовольняти потреби різних сегментів

ринку та підтримувати конкурентоспроможність. Проте, враховуючи сучасні виклики, зокрема економічну нестабільність і вплив військових дій в Україні, компанії необхідно активно впроваджувати ефективні управлінські рішення для зміцнення своєї позиції на ринку.

4. Встановлено, що ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» за підсумками 2024 року обсяг продажів склав 1 483 400 тис. грн, при цьому собівартість продукції перевищила цей показник і становила 1 518 900 тис. грн, що призвело до чистого збитку у розмірі 35 500 тис. грн. Аналіз рентабельності показав, що рентабельність продажів становила $-2,39\%$, рентабельність витрат $-2,34\%$, рентабельність активів (ROA) $-2,53\%$, а рентабельність власного капіталу (ROE) склала $-55,04\%$. Ці дані свідчать про недостатню ефективність господарської діяльності підприємства та потребують розробки заходів щодо оптимізації витрат і підвищення фінансової стабільності.

5. Узагальнюючи результати проведених SWOT- та PESTEL-аналізів ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ», можна дійти висновку, що підприємство функціонує в умовах значного впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, які мають як позитивний, так і обмежувальний характер. З одного боку, компанія володіє кадровим потенціалом, досвідом ринку, налагодженими виробничими процесами та сформованим асортиментом затребуваної продукції. З іншого боку, її розвиток ускладнюється слабкою фінансовою динамікою, нестабільністю макросередовища, високою конкуренцією та ризиками, пов'язаними з війною в Україні. Політичні, економічні та технологічні фактори створюють не лише загрози, а й значні можливості для адаптації та зростання. Відтак, ефективне управління виявленими ризиками, реалізація потенціалу внутрішніх сильних сторін і своєчасне реагування на зміни зовнішнього середовища є ключовими передумовами забезпечення конкурентоспроможності та довгострокової ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ».

6. Визначені напрями підвищення ефективності господарювання ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» та сформульовані на їх основі управлінські рішення демонструють системний та стратегічно орієнтований підхід до подолання

актуальних проблем підприємства. Зокрема, орієнтація на оптимізацію витрат, удосконалення фінансового управління, розширення ринкових можливостей, цифрову трансформацію та розвиток людського капіталу є обґрунтованими кроками в умовах післякризової відбудови української економіки.

7. Запропоновані рішення не лише відповідають сучасним викликам, пов'язаним із високою собівартістю продукції, збитковістю, низькою операційною ефективністю та обмеженою ринковою присутністю, а й створюють основу для довгострокового сталого розвитку підприємства. Реалізація цих рішень дозволить ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» не лише стабілізувати фінансові результати, а й зміцнити свої позиції в конкурентному середовищі енергетичного сектору, особливо в умовах зростання попиту на інноваційне обладнання у процесі відновлення інфраструктури України.

8. Реалізація двох управлінських заходів – впровадження внутрішнього бюджетування та контролю за витратами і активізація маркетингової діяльності з акцентом на онлайн-присутність – є доцільною навіть в умовах обмежених фінансових ресурсів ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». Загальні витрати на обидва заходи становлять 1 137 000 грн (300 000 грн та 837 000 грн відповідно), проте очікуваний сумарний економічний ефект перевищує 283 000 грн протягом першого року реалізації, включаючи зменшення собівартості продукції та зростання доходів. Крім того, ці заходи створюють довгострокові конкурентні переваги – покращення фінансової дисципліни, підвищення прозорості управління та посилення позицій на ринку, зокрема за рахунок цифрових каналів залучення клієнтів. У результаті підприємство отримує не лише безпосередній економічний зиск, а й стратегічний фундамент для сталого розвитку в умовах посткризового відновлення економіки.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. Продіус О., Афанасенко М., Пухленко В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, 2024. № 63. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-119>
2. Кравченко В. Ефективність діяльності підприємства: зміст, види та роль у сучасних умовах. Економіка та суспільство, 2024. № 65. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-93>
3. Рогач, С. Економічна ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. Економіка та суспільство, № 55. 2023. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-4>
4. Кравченко М., Голюк В. Прийняття управлінських рішень: сутність та сучасні тенденції розвитку. Економіка та суспільство, 2022. № 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-37>
5. Шульга, О. Методичні засади прийняття управлінських рішень. Підприємництво та інновації, 2022. № 22, С. 54-58. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/22.9>
6. Брюшкова Н.О., Ніколюк О. В., Удовиця О. Ф. Особливості прийняття управлінських рішень в публічному управлінні. Державне управління: удосконалення та розвиток. №3. 2020. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/41.pdf
7. Продіус О., Афанасенко М., Пухленко В. Стратегічні напрями підвищення ефективності діяльності торговельного підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, 2024. № 63. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-119>
8. Житар М. О., Ярова Л. С. Елементи механізму підвищення ефективності фінансового потенціалу підприємства. Бізнес Інформ. 2020. №11. С. 347–355. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-11-347-355>

9. Селезньова Г. О., Іпполітова І. Я. Оцінювання ефективності системи управління підприємством. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». №3. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2020/54.pdf
10. Козирєва О., Грузіна І., Бондаренко І. Дослідження методичних підходів до оцінювання ефективності діяльності підприємства. Підприємництво та інновації, 2023. № 29, С. 83-88. URL: <https://doi.org/10.3>
11. Русавська В., Можаровський Д. Сучасні методи оцінки ефективності системи управління сервісною діяльністю підприємств ресторанного бізнесу. Економіка та суспільство, 2023. №57. URL: <https://doi.org/10.32782/>
12. Чіков І. А. Теоретико-методичні аспекти наукових підходів до оцінки ефективності діяльності підприємств апк. Підприємництво і торгівля, 2024. № 41, С. 104-117. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-41-14>
13. Щеглова О. Ю., Судакова О. І., Лаже М. В. Ефективність управління підприємством та підходи до її визначення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Випуск 12. частина 2 2017. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/42.pdf
14. Камінська І.М Ковальчук Н.В Горчинська І.П Демидович А.С. Теоретико-методичні підходи до аналізу ефективності діяльності підприємств. Економічний форум. 2021. №2. URL: https://www.researchgate.net/publication/352356868_TEORETIKO-METODICNI_PIDHODI_DO_ANALIZU_EFEKTIVNOSTI_DIALNOSTI_PIDPRIEMSTVA
15. Чернобай Л. І., Дума О. І.. Структура факторів впливу на ефективність керівництва підприємством: моделі PMTL/TPR та TPL. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». №12. 2021. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2021/89.pdf
16. Федосенко Є., Орлов В. Методи оцінки ефективності управління підприємством у сфері електронних комунікацій. Міжнародний науковий журнал «Грааль науки». №35. 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/378361611_METODI_OCINKI_EFEKTIV

NOSTI UPRAVLINNA PIDPRIEMSTVOM U SFERI ELEKTRONNIH KOMU
NIKACIJ

17. Bashar Habib oglu, S., Fidan Mazahir, V., & Jamil Zaur oglu, H. (2024). Фактори, що впливають на ефективність використання трудових ресурсів підприємства. Економіка і регіон Economics and Region, (3(94)), 105–113. URL: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3\(94\).3488](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3(94).3488)

18. Ковальчук А., Гейдор В. Підвищення ефективності діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності конкурентного середовища. URL:

https://www.researchgate.net/publication/385539108_PIDVISENNA_EFEKTIVNOSTI_DIALNOSTI_PIDPRIEMSTVA_V_UMOVAN_EKONOMICNOI_NESTABILNOSTI_KONKURENTNOGO_SEREDOVISA

19. Про компанію. URL: <https://tison.ua/about>

20. Продукція. URL: <https://tison.ua/products>

21. ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ». URL: <https://opendatabot.ua/c/45577457>

22. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Липич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/Економіка_електронний%20підручник%20%281%29.pdf

23. Кобилюх, О. SWOT-аналіз як інструмент вибору стратегії розвитку у petfood індустрії. Економіка та суспільство, 2023. № 58. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-2>

24. Аналіз PESTEL: досліджуйте все та спосіб проведення аналізу PESTEL. URL: <https://www.mindonmap.com/uk/blog/what-is-pestel-analysis/>

25. ТОВ «ТІСОН ЕНЕРДЖІ» URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/45577457/?utm_source=chatgpt.com

26. Top 12 Ukrainian financial and warehouse accounting services. URL: https://h-profit.com/blog/en/top-12-ukrainian-financial-and-warehouse-accounting-services/?utm_source=chatgpt.com

27. Скільки коштує SMM в Україні? Від 4000 до 100 000 грн за проект.

URL: https://ain.ua/2023/08/21/skilky-koshtuye-smm-v-ukrayini-vid-4000-do-100-000-grn-za-proekt/?utm_source=chatgpt.com

28. How much does SEO optimization cost? URL:

https://spravadigital.com/blog/how-much-does-seo-website-promotion-cost?utm_source=chatgpt.com

ВІДГУК
кваліфікаційної роботи бакалавра
студентки групи 073-21-2
НТУ «Дніпровська політехніка»
Супрун Дар'ї Сергіївни

на тему: Обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства

Актуальність теми кваліфікаційної роботи бакалавра зумовлюється тим, що в сучасних умовах компанії стикаються з постійними змінами у ринковій кон'юктурі, логістичних ланцюгах, вартості ресурсів та споживчому попиті, що потребує своєчасного й раціонального реагування з боку менеджменту. У таких умовах ефективно господарювання стає не просто бажаним, а критично необхідним фактором для виживання та розвитку бізнесу.

Супрун Д.С. продемонструвала достатній рівень спеціалізованих концептуальних знань, здобутих в процесі навчання, та вміння критично осмислювати проблеми професійної діяльності.

В процесі виконання кваліфікаційної роботи бакалавра Супрун Д.С. виявила вміння збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію, розв'язувати проблеми, що потребувало інтеграції знань, отриманих в ході вивчення дисциплін загального циклу підготовки та фахових дисциплін. При застосуванні знань в практичній діяльності були допущені незначні помилки.

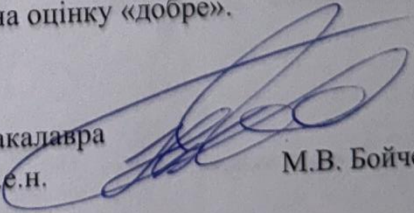
Супрун Д.С. у тексті роботи продемонструвала здатність зрозуміло і недвозначно донести власні судження.

Результати проведеного дослідження, самостійність та відповідальність, вміння будувати комунікаційну стратегію з незначними хибами під час виконання кваліфікаційної роботи бакалавра, виконання її основних розділів відповідно до встановлених календарних термінів, дозволяють стверджувати, що Супрун Д.С. має здатність до подальшого навчання.

Оформлення роботи відповідає встановленим вимогам, мають місце незначні помилки. Також у викладенні матеріалу зустрічаються окремі недоліки.

Загалом кваліфікаційна робота бакалавра Супрун Д.С. відповідає встановленим вимогам та заслуговує на оцінку «добре».

Керівник кваліфікаційної роботи бакалавра
професор кафедри менеджменту, д.е.н.

М.В. Бойченко

РЕЦЕНЗІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра
студентки групи 073-21-2
НТУ «Дніпровська політехніка»
Супрун Дар'ї Сергіївни

на тему: Обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства

Дослідження проблем ефективності рішень щодо забезпечення ефективності господарювання підприємства, яке було проведено в кваліфікаційній роботі бакалавра, має теоретичне значення та практичну цінність для розвитку промислового підприємства. Кваліфікаційна робота виконана відповідно до вимог методичних вказівок. Зміст пояснювальної записки відповідає меті роботи та поставленим завданням.

Тема кваліфікаційної роботи та розроблені завдання є актуальними та відповідають вимогам щодо професійної діяльності фахівця ступеня бакалавр спеціальності 073 Менеджмент. Використано такі наукові методи дослідження: теоретичного узагальнення та систематизації, методи економіко-статистичного аналізу, SWOT- та PESTEL-аналізу, графічний.

Висновки та пропозиції місять обґрунтовані результати навчання. У роботі досліджені теоретичні основи обґрунтування управлінських рішень у сфері забезпечення ефективності господарювання підприємств; проаналізована ефективність діяльності ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ» за 2022-2024 роки; виконаний SWOT-аналіз та PESTEL-аналіз ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ»; визначені проблеми, ризики та резерви підвищення ефективності господарювання підприємства; обґрунтовані заходи, спрямовані на покращення ефективності діяльності ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ».

Результати досліджень, які наведено в кваліфікаційній роботі бакалавра Супрун Д.С., мають практичне значення для ТОВ «ГІСОН ЕНЕРДЖІ».

Матеріал кваліфікаційної роботи викладено чітко, грамотно, логічно, послідовно й аргументовано.

В цілому кваліфікаційна робота та демонстраційний матеріал бакалавра Супрун Д.С. відповідають чинним вимогам, якість роботи достатньо висока. Робота може бути рекомендована до захисту за спеціальністю 073 Менеджмент.

Рецензент:

к.е.н, доцент
кадр. ПЕЛПУ

 Каваленко Л.В.